

ULUSAL SPOR BİLİMLERİ DERGİSİ

JOURNAL OF NATIONAL SPORT SCIENCES

2024, Cilt 8, Sayı 1 | 2024, Volume 8, Issue 1
Çevrimiçi Basım Tarihi: HAZİRAN 2024 | Publishing Date: JUNE 2024
ISSN: 2587-134X | ISSN: 2587-134X

Yayın hakkı © 2016 USBD
Ulusal Spor Bilimleri Dergisi yılda 2 kez (Haziran-Aralık) yayımlanan Ulusal hakemli süreli bir yayındır.
JNSS is published biannually (June-December)
<http://dergipark.org.tr/usbd>

Ulusal Spor Bilimleri Dergisi Adına Sahibi – Owner

Dr. Pınar GÜZEL GÜRBÜZ

Editörler – Editor in Chief

Dr. Pınar GÜZEL GÜRBÜZ
Dr. Kadir YILDIZ

Yayın Kurulu – Publishing Board

Dr. Bekir YÜKTAŞIR	Sinop Üniversitesi
Dr. Dilşad MİRZEOĞLU	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Dr. Feyza Meryem KARA	Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Hulusi ALP	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Murat TAŞ	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Selhan ÖZBEY	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Tennur YERLİSU LAPA	Akdeniz Üniversitesi

Yayın Koordinatörü/Publishing Coordinator

Dr. Kadir YILDIZ

İngilizce Dil Editörü/Proofreading for Abstracts

Dr. Devrim ZERENGÖK

Yazım Kontrol Grubu – Editing Scout

Dr. Melike ESENTAŞ DEVECİ

Ağ Sistemi Yöneticisi – Webmaster

Öğrt. Mustafa KUŞ

BİLİM KURULU – SCIENTIFIC BOARD

Dr. Ahmet UZUN	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Ali AYCAN	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Ali ÖZKAN	Bartın Üniversitesi
Dr. Aylin ÇELEN	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Bahar ATEŞ ÇAKIR	Uşak Üniversitesi
Dr. Bekir YÜKTAŞIR	Sinop Üniversitesi
Dr. Betül BAYAZIT	Kocaeli Üniversitesi
Dr. Burak GÜRER	Gaziantep Üniversitesi
Dr. Cenab TÜRKERİ	Çukurova Üniversitesi
Dr. Cenk TEMEL	Akdeniz Üniversitesi
Dr. Defne ÖCAL KAPLAN	Kastamonu Üniversitesi
Dr. Dilşad ÇOKNAZ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Dilşad MİRZEOĞLU	Sakarya Üniversitesi
Dr. Enes IŞIKGÖZ	Mardin Artuklu Üniversitesi
Dr. Ercan POLAT	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Dr. Erdil DURUKAN	Balıkesir Üniversitesi
Dr. Ertuğrul GELEN	Sakarya Üniversitesi
Dr. Esin ERGİN	Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. Evren TERCAN KAAS	Akdeniz Üniversitesi
Dr. Faik ARDAHAN	Akdeniz Üniversitesi
Dr. Fatma Filiz ÇOLAKOĞLU	Gazi Üniversitesi
Dr. Feyza Meryem KARA	Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Gazanfer DOĞU	İstanbul Aydın Üniversitesi
Dr. Güner EKENCİ	İstanbul Gelişim Üniversitesi
Dr. Hayri ERTAN	Eskişehir Teknik Üniversitesi
Dr. İbrahim ERDEMİR	Balıkesir Üniversitesi
Dr. Kadir YILDIZ	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Kerem Yıldırım ŞİMŞEK	Eskişehir Teknik Üniversitesi
Dr. Levent ATALI	Kocaeli Üniversitesi
Dr. M. Ertan TABUK	Hitit Üniversitesi
Dr. Mehmet GÜLLÜ	İnönü Üniversitesi
Dr. Müberra ÇELEBİ	Düzce Üniversitesi
Dr. Mücahit FİŞNE	Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Müge A. MUNUSTURLAR	Eskişehir Teknik Üniversitesi
Dr. Murat TAŞ	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Nazmi SARITAŞ	Erciyes Üniversitesi
Dr. Nevzat MİRZEOĞLU	Sakarya Üniversitesi
Dr. Nuran KANDAZ GELEN	Sakarya Üniversitesi
Dr. Nurten DİNÇ	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Osman ATEŞ	İstanbul Üniversitesi
Dr. Osman Tonguç MUTLU	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Özden TEPEKÖYLÜ	Pamukkale Üniversitesi
Dr. Pınar GÜZEL	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Recep SOSLU	Bartın Üniversitesi
Dr. Sabri ÖZÇAKIR	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Sait TARAKCIOĞLU	Ege Üniversitesi
Dr. Selami ÖZSOY	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Semiyha TUNCEL	Ankara Üniversitesi
Dr. Şerife VATANSEVER	Uludağ Üniversitesi
Dr. Serkan HAZAR	Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Suat KARAKÜÇÜK	Gazi Üniversitesi
Dr. Tekin ÇOLAKOĞLU	Gazi Üniversitesi
Dr. Tennur YERLİSU LAPA	Akdeniz Üniversitesi
Dr. Uğur SÖNMEZOĞLU	Pamukkale Üniversitesi
Dr. Ünal KARLI	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Volkan UNUTMAZ	Ege Üniversitesi

2024: 8(1) SAYI HAKEMLERİ / REVIEWERS FOR 2024: 8(1)

Dr. Rabia ÖZCAN KAYACI

Dr. İlker BALIKÇI

Dr. Sevda ÇİFTÇİ

Dr. Burak GÜRER

Dr. Zühal KILINÇ

Dr. Özge YAVAŞ TEZ

EDİTÖRDEN MEKTUP

Değerli Spor Bilimciler, Ulusal Spor Bilimleri Dergimiz (USBD) Hakemli bir dergi olup yılda 2 kez Haziran ve Aralık aylarında yayınlanmaktadır. Dergimizin 2024 yılı ilk sayısı ile tekrar sizlerle birlikte olmanın onurunu ve mutluluğunu yaşıyoruz. Bu sayımızda yine kavramsal veya araştırmaya dayanan, sahasına katkı sağlayacağı düşünülen Spor Bilimleri alanının farklı disiplinlerinden bilimsel makalelere yer verilmiştir. Bu çalışmalarını sizlere ulaştırmaktan gurur duymaktayız. Dergimiz ASOS Index, Türk Eğitim İndeksi, Academic Keys, ResearchBib, Index Copernicus, Journal Factor, Ideonline gibi indekslerde taranırken, çeşitli Üniversitelerimizin de online kütüphane kataloğunda yer almaktadır. Dergimizin yayın sürecinde başta siz değerli yazar ve okuyucular olmak üzere değerli bilim kurulu üyelerimize ve editör ekibimize katkılarından dolayı teşekkürlerimizi sunuyoruz. Dergimizin bu sayısında dört araştırma makalesi ve bir derleme çalışmasına yer verilmiştir. Bu çalışmalarını ilgi ve keyifle okuyacağınızı umuyoruz. Ulusal Spor Bilimleri Dergisi yayın kurulu olarak yapmış olduğunuz değerli çalışmalardan ve desteklerinizden dolayı teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Pınar GÜZEL GÜRBÜZ

Editör

Orijinal Makale / Original Article

**Sayfa/
Page**

Görme Engelli Kadınlarda Sportif Rekreasyon Etkinliklere Katılımın Yaşam Kalitelerine Yansımalarının İncelenmesi

Examining The Impact of Participation in Recreational Sports Activities on The Quality of Life of Visually Impaired Women

Leyla YILDIRIM YİĞİT, Zühal KILINÇ 1-15

Deprem Sonrası Genç Yetişkinlerin Gelecek Beklentileri Ve Rekreatif Spora Katılım Motivasyonları Üzerine Bir Araştırma

A Study on Future Expectations and Motivations for Participation in Recreational Sports of Young Adults after the Earthquake

Oğuz YILMAZ, Batuhan ÇETİNKAYA 16-27

Avrupa'daki Futbol Kulüplerinin Slogan Örnekleri ve Çözümlemeleri

Slogan Examples and Analyzes of Football Clubs in Europe

Zeynep ONAĞ, Serranur DOLAR, İsmail Ozan YÜKSEL..... 28-47

Görme Engelli Kadınlarda Sportif Rekreasyon Etkinliklere Katılımın Yaşam Kalitelerine Yansımalarının İncelenmesi*

Leyla YILDIRIM YİĞİT¹ , Zühal KILINÇ^{2†}
Batman Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Batman
Batman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Batman

Orijinal Makale

Gönderi Tarihi: 17.03.2024

Kabul Tarihi: 15.05.2024

DOI: 10.30769/usbd.1454319

Online Yayın Tarihi: 30.06.2024

Öz

Bu araştırma görme engelli kadınların katılım gösterdikleri spor ve rekreasyon etkinliklerinin yaşam kaliteleri üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu hedefe ulaşmak için, nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Nitel araştırma olarak yapılan çalışmada “fenomenoloji” yaklaşımı kullanılmıştır. Çalışma grubu için bu çalışmada, “amaçlı örnekleme” yöntemi seçilmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini, 18 yaşın üzerindeki ve aktif olarak sportif rekreasyon etkinliklere katılım sağlayan görme engelli tüm kadınlar oluştururken; çalışma grubunu Batman, Diyarbakır, Kayseri, Bayburt, İstanbul, Aksaray, Ankara, Denizli ve Samsun illerinde yaşayan toplamda 28 görme engelli kadın oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, betimsel ve içerik analiz yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerin analizi sonucunda, dört temel tema belirlenmiştir. Bunlar; 1) psikolojik sağlık, 2) fiziksel sağlık 3) sosyal ilişkiler, 4) çevresel şartlar temalarıdır. Bu dört temel tema ve alt temaları çerçevesinde, spor ve rekreasyon etkinliklerinin görme engelli kadınların yaşam kalitelerine olan etkileri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam kalitesi, Görme engelli kadınlar, Sportif rekreasyon

Examining The Impact of Participation in Recreational Sports Activities on The Quality of Life of Visually Impaired Women

Abstract

This research aims to investigate how participation in sports and recreational activities among visually impaired women impacts their quality of life. Qualitative research method was preferred to achieve this goal. In this qualitative study, the phenomenological approach was utilized. Purposeful sampling method was chosen for the study group. The study population consisted of visually impaired women over the age of 18 who actively participated in sports and recreational activities, while the study group consisted of a total of 28 visually impaired women living in Batman, Diyarbakır, Kayseri, Bayburt, İstanbul, Aksaray, Ankara, Denizli and Samsun provinces. The data of the research were analyzed using descriptive and content analysis methods. As a result of the analysis of interviews conducted with the participants, four main themes were identified: 1) psychological health, 2) physical health, 3) social relationships, and 4) environmental conditions. Within these four main themes and their sub-themes, the effects of sports and recreational activities on the quality of life for visually impaired women were determined.

Keywords: Quality of life, Visually impaired women, Sportive recreation

* Bu çalışma, ikinci yazar danışmanlığında birinci yazarın “Görme Engelli Kadınlarda Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Katılımın Yaşam Kalitelerine Yansımalarının İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

† **Sorumlu Yazar:** Zühal KILINÇ, **E-posta:** zuhalkilinc14@gmail.com

GİRİŞ

Görme engelliler, toplumda çeşitli sosyal yaşam zorlukları ile karşılaşabilirler. Görme yetisini kaybetmek, bireyin günlük yaşamda çeşitli engellerle başa çıkmasını gerektiren bir süreçtir. Bu durum, genellikle toplumsal alanda karşılaşılan çeşitli zorlukları da beraberinde getirir (Arslan vd., 2014).

Görme engelli bireylerin karşılaştıkları ilk ve en yaygın zorluk toplumsal ayrımcılık ve bilinçsizliktir. Toplum genelindeki bu bilinçsiz tutum ve önyargı, görme engelli bireylerin yeteneklerinin farkına varılmasını güçleştirmekte, dolayısıyla görme engelli bireylerin potansiyellerini ortaya koymalarını engellemektedir. Görme engelliler, fiziksel çevrelerdeki erişilebilirlik sorunlarıyla da karşılaşabilmektedirler. Yetersiz yürüyüş yolları, ulaşım araçlarındaki eksiklikler, işaretlemelerdeki eksiklikler gibi faktörler, bu bireylerin günlük yaşamlarını zorlaştırmaktadır (Xiong ve Liu, 2023). Bir diğer önemli zorluk şüphesiz istihdam sorunudur. Görme engelli bireyler, istihdam sürecinde ve işyerlerinde çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Bilgisayar tabanlı işlerde ekran okuyucu yazılım eksikliği, işyerindeki fiziksel düzenlemelerin yetersizliği ve işverenlerin önyargıları, istihdam olanaklarını kısıtlamaktadır. Bunlara ek olarak görsel ipuçlarından yoksun kalmak, toplumsal etkileşimde güçlük çekmelerine neden olabilmektedir. Aynı zamanda, diğer bireylerin bu durumu anlamakta zorlanmaları da sosyal etkileşimde engeller yaratmaktadır (Rebouças vd., 2016). Eğitimde erişilebilirlik ise görme engelli bireylerin öğrenme süreçlerini etkilemektedir. Eğitim materyallerinin ve okul çevrelerinin bu bireylere uygun olmaması, eğitimde fırsat eşitsizliği yaratmaktadır. Tüm bunlar düşünüldüğünde, görme engelli bireylere yönelik toplumsal farkındalık yaratılmalı, destek sağlayıcılar çoğaltılmalı ve potansiyellerini ortaya çıkarabilecekleri fırsatlar sunulmalıdır. Erişilebilirlik standartlarının iyileştirilmesi, eğitimde ve istihdamda eşitlik sağlanması, toplumun bu özel gruba karşı daha anlayışlı ve destekleyici bir yaklaşım sergilemesi, görme engellilerin sosyal yaşamda daha etkili bir şekilde yer almalarına yardımcı olacaktır. Konu farklı bir perspektiften incelendiğinde görme engelli bireyler arasında cinsiyetin yarattığı farklılıklar, genellikle toplumsal normlar, kültürel beklentiler ve cinsiyet rolleri ile şekillenmektedir. Hem erkek hem de kadın görme engelli bireyler, benzer zorluklarla karşılaşsalar da toplumda ve yaşamın çeşitli alanlarında cinsiyet, deneyimler üzerinde belirleyici bir etki yaratabilmektedir. Tespit edilen sorunlarla bağlantılı olarak görme engelli bireylerin sosyal hayata katılımını ve bağımsız hareket becerilerinin geliştirilmesini teşvik eden sosyal rehabilitasyon faaliyetlerine ihtiyaç olduğu söylenebilir. Bu tür sosyal rehabilitasyon faaliyetlerinden biri de sportif rekreasyon etkinlikleridir. Öyle ki sporla ilgili rekreasyonel faaliyetlerin, görme engellilerin sorunlarının en aza indirilmesinde ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesinde önemli bir rol oynaması beklenmektedir (Kamelska ve Mazurek, 2015).

Sonuç olarak, görme engeli yaşayan bireyler için sportif rekreasyon etkinlikler, fiziksel ve duygusal sağlıklarını desteklemenin yanı sıra sosyal bağlantılarını güçlendirerek topluma aktif katılımlarını sağlar. Bu etkinlikler, bireylerin kendilerini ifade etmelerine, çevrelerini keşfetmelerine ve yaşamdan daha fazla keyif almalarına olanak tanır. Bu nedenle toplumların, görme engelli bireylerin sportif rekreasyon etkinliklere katılımını teşvik etmesi, çeşitli

olanaklar sağlayarak katılım sürecini kolaylaştırması, destek vermesi ve fırsatlar yaratması önemlidir.

Bu araştırmanın amacı, görme engelli kadınların katıldıkları spor ve rekreasyon etkinliklerinin yaşam kaliteleri üzerindeki etkilerini belirlemektir. Bu hedefe ulaşmak için, öncelikle konuyla ilgili teorik bir çerçeve oluşturulmuş ve sonrasında saha araştırması gerçekleştirilmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Nitel araştırma, gözlem, görüşme, doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı ve doğal ortamdaki algı ve olayların gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya çıkarılması için nitel bir sürecin yürütüldüğü araştırma olarak tanımlanmaktadır (Karataş, 2015). Çalışmada fenomenoloji yaklaşımı kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Bu çalışmada, görüşme tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Görme engelli kadınların katıldığı sportif rekreatif etkinlikler hakkında derinlemesine bilgi edinmek amacıyla, örneklem seçiminde "amaçlı örnekleme" yöntemi benimsenmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini, Türkiye'de yaşayan, 18 yaşından büyük ve sportif rekreasyon etkinliklerine aktif olarak katılan tüm görme engelli kadınlar oluştururken; çalışma grubunu Batman, Diyarbakır, Kayseri, Bayburt, İstanbul, Aksaray, Ankara, Denizli ve Samsun şehirlerinde yaşayan, 2-8 yıl boyunca atletizm, goalball, halter, judo, satranç ve yüzme alanlarında lisanslı sporcu olan 22 katılımcı ve 2-6 yıl boyunca bisiklet, pilates ve reformer spor egzersizlerine aktif olarak katılan 6 katılımcı olmak üzere toplamda 28 görme engelli kadın oluşturmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan katılımcıların 9'u B1, 12'si B2 ve 7'si B3 görme derecesine sahiptir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan görüşme formunun soruları çeşitli bilimsel materyaller (dergi, kitap vb.), yasa ve yönetmeliklere dayanarak araştırmacı tarafından yapılandırılmış olarak hazırlanmış ve konuyla ilgili iki uzman tarafından da incelenmiştir.

Bu çalışmada, verilerin anlaşılması, analiz edilmesi, nedensel ilişkilerin incelenmesi, sonuçlara varılması ve sonuçların yorumlanması amacıyla nitel analiz yöntemlerinden biri olan "betimsel analiz" yöntemi uygulanmıştır. Katılımcılara uygulanan mülakat formundan elde edilen veriler için nitel değerlendirme uygulanmış, değerlendirme sürecinde tema ve kodlar oluşturulmuştur ve nitel değerlendirme prosedürü aşağıda açıklanmıştır:

1. Adım (Verilerin toplanması): Görüşmelerden elde edilen veriler, hiçbir değişiklik yapılmadan ham halleriyle bilgisayar ortamında metin formatına dönüştürülmüştür.

2. Adım (Verilerin düzenlenmesi): Henüz işlenmemiş olan veri seti, eleme, özetleme ve dönüştürme işlemlerinden geçirilerek "İşlenmiş metin" haline getirilmiştir. İşlenmiş metin, araştırma sorularına uygun cevapları içeren, düzenlenmiş bir metin halini temsil etmektedir.
3. Adım (Verilerin kodlanması): Veri analizi sürecinde, kodlama becerileri oldukça kritiktir. Araştırmanın amacına göre, hangi verilerin kullanılacağına, hangilerinin dışarıda bırakılacağına ve veri setinin nasıl sınıflandırılacağına karar verildikten sonra kodlamalar gerçekleştirilmiştir.
4. Adım: Her görüşme için özel bir kod listesi oluşturulmuş ve tüm görüşmelerden elde edilen kodlar bir araya getirilmiştir.
5. Adım: Sınıflandırılan anlamlı öğeler arasındaki ortak noktaları bulmak suretiyle temalar oluşturulmuştur. Temalar belirlendikten sonra, verilerin raporlanması ve değerlendirilmesi aşamasına geçilmiştir.

Araştırma Yayın Etiği

Bu çalışmanın etik onayı, Batman Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 10/11/2021 tarihli toplantısında ve Karar 2021/03-21 sayılı kararı ile alınmıştır.

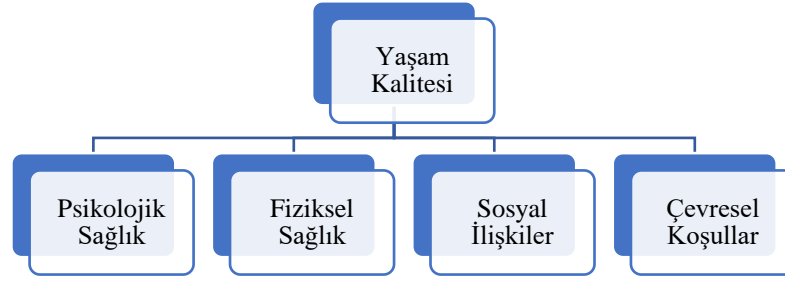
Verilerin Analizi

Bu çalışmada, verilerin anlaşılması, kolay bir şekilde analiz edilmesi, nedensel ilişkilerin incelenmesi, sonuçlara varılması ve sonuçların yorumlanması amacıyla nitel analiz yöntemlerinden biri olan "betimsel analiz" yöntemi kullanılmıştır. Verileri tanımlamak, benzer verileri belirli kavramlar veya temalar altında düzenlemek ve verilerde gizli olabilecek gerçekleri ortaya çıkarmak için "içerik analizi" tekniği tercih edilmiştir. Bu yöntemle temalar belirlenmiş ve kodlamalar organize edilmiştir.

BULGULAR

Görme engelli kadınlarla yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda, dile getirilen ifadeler kodlandıktan sonra belirli temalar altında gruplandırılmıştır. Görme engelli kadınların katıldıkları sportif rekreasyon etkinliklerinin yaşam kalitelerine yansımaları, psikolojik sağlık, fiziksel sağlık, sosyal ilişkiler ve çevresel koşullar olmak üzere dört ana tema altında toplanmıştır. Bu temasal gruplandırma Şekil 1'te gösterilmiştir.

Verilerin sunumunda, temalar altında diğer bilgiler alt boyutlar halinde ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur. Temalar halinde sunulan görüşler, alt boyutlara ayrılarak sınıflandırılmış ve her tema altında görme engelli kadınların ilgili boyuta yönelik görüşlerine yer verilmiştir.

Şekil 1. Yaşam kalitesinin ana temaları

Birinci tema: Psikolojik Sağlık temasıyla ilgili, katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre ortaya çıkan kodlamalar Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1. Psikolojik sağlık temasına ait kodlar, alt temalar ve bazı katılımcı görüşleri

Alt Temalar	Görüşme Sonucu Ortaya Çıkan Kodlar	Bazı Katılımcı Görüşleri
a. Özgüven ve Özsaygı	Mücadele ruhunu güçlendirmesi ve cesaret kazandırması	K8: Spor beni hayata kazandırdı. Zorluklara karşı göğüs germeyi öğretti. Başarılı olmayı, direnmeyi ve kazanmayı öğretti.
	Özgüven ve özsaygıya büyük katkısının olması	K12: Spor sayesinde engelimin bana engel olmadığını farkına vardım, özgüvenim ve özsaygım yükseldi. K15: Sporun bana ilk faydası özgüvenimi yükseltmek oldu.
b. Öznel iyilik hali	Fiziksel ve mental sağlığa iyi gelmesi	K1: Spor beni daha mutlu bir insana dönüştürdü. Çünkü bir fiziksel aktivitenin içerisinde bulunmak, bir şeyleri başarmak, beni çok mutlu ediyor. K4: Hem vücut olarak hem ruhen olumlu anlamda gelişiyor insan.
	Yaşam tarzına, düzenli hayata katkılarının olması	K15: Hayatımızın her alanı sporla güzelleşiyor, yaşam kalitemiz yükseliyor.
	Spor yapmanın birçok manevi faydasının görülmesi	K21: Spor yapınca insan benliğini buluyor, kendini huzurlu hissediyor, bedeni huzurlu oluyor, rahat bir yaşam sürdürüyor.
c. Özerklik/ Özdenetim (Kararlılık)	Zorluklar karşısında pes edilmemesi	K4: Düştüm, tekrar kalktım, düşe kalka başardım. İlk başta insan zorlanıyor ama yapa yapa başarıyor, ilk düşüşte pes etmemeli. K9: Zorluklar aşılanacak engellerdir, kırdık o engelleri.

Tablo 1 (Devamı). Psikolojik sağlık temasına ait kodlar, alt temalar ve bazı katılımcı görüşleri

Alt Temalar	Görüşme Sonucu Ortaya Çıkan Kodlar	Bazı Katılımcı Görüşleri
d. Kişisel Potansiyelini Gerçekleştirme	Kişisel gelişime katkı sağlaması, Kendini ve yeteneklerini fark etmesi	K3: Kendimi tanıma ve öğrenme fırsatım oldu. Birçok şeyi başarabileceğimi anladım. K6: Spora başladıktan sonra sadece spor alanında değil başka alanlarda da başarabileceğinizi görebiliyorsunuz.
e. Bağımsız Hareketini Kazanma	Bağımsız hareket kabiliyetini geliştirmesi (girişkenlik) Özgür ve güvende hissettirmesi	K7: Bağımsız hareket konusunda inanılmaz bir gelişim sağladı bende. K13: Anne babaya, eş dosta bağımlı olarak değil de kendi bireyselliğinin farkına varabilmek açısından çok gerekli spor. K25: Bağımsızlığım aslında çok da iyi değildi, spor sayesinde bağımsızlığımı kazandım daha korkusuz, özgürce hareket etmeye başladım.
f. Zihinsel Zindelik	Güçlü enerji ve zinde hissedilmesi Stres ve kaygı düzeyinde düşüş görülmesi Psikolojik iyilik hali sağlaması, mutlu hissettirmesi	K5: Spor yaptığım zaman kendimi çok daha sağlıklı, dinç ve enerji hissediyorum. Sadece fiziksel olarak değil, zihinsel olarak ve ruhen böyle hissediyorum. K7: Spor yapınca mutluluk hormonu seviyemizdeki artış, insanın psikolojik olarak kendini iyi hissetmesi, hem fiziksel hem mental anlamda çok önemli. Şuan daha rahat daha stressiz bir birey olarak devam ediyorum hayatıma. K24: Zihinsel olarak daha güçlüyüm, kendimi daha enerji ve mutlu hissediyorum.

İkinci tema: Fiziksel Sağlık ile ilgili, katılımcılar ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre ortaya çıkan kodlamalar Tablo 2’de listelenmiştir.

Tablo 2. Fiziksel sağlık temasına ait kodlamalar

Alt Boyutlar	Görüşme Sonucu Ortaya Çıkan Kodlar	Katılımcı
a. Fiziksel kuvvet	Fiziğin güçlenmesi, sağlıklı ve dinç hissedilmesi	K6: Sporun insan vücuduna muhteşem bir etkisi var. Güçleniyorsunuz, kaslarımız gelişiyor ve daha dinç hissediyorsunuz.
b. Bedensel İyilik Hali	Fiziken ve ruhen spora ihtiyaç duyulması, mutlu hissettirmesi	K3: Fiziki anlamda vücudu dinginleştiriyor, dinç tutuyor ve vücuda bir benlik kazandırıyor. K7: Mutluluk hormonu seviyemiz yükseliyor ve vücudumuzdaki toksinleri atıyoruz.
c. Hastalıklardan Korunma	Hastalıklardan korunmaya yardımcı olması	K10: Doktor tavsiyesiyle kilo vermek amaçlı sportif etkinliğe başladım. K21: Hastalık riskimizi azaltıyor en başta sağlıklı oluyoruz.

Üçüncü Tema: Sosyal İlişkiler ile ilgili, katılımcılar ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre ortaya çıkan kodlamalar Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Sosyal ilişkiler temasına ait kodlamalar

Alt Boyutlar	Görüşme Sonucu Ortaya Çıkan Kodlar	Katılımcı
a. Destek alma, destek görme	Ailenin desteği, yönlendirmesi	K9: Ailemin katkısıyla ve desteğiyle spora başladım.
	Arkadaş, antrenör, öğretmenin desteği/ yönlendirmesi	K2: Arkadaşlarımdan yardımımı spora başladım. K20: En büyük destekçilerim her zaman beden eğitimi öğretmenlerim ve antrenörlerim oldu.
b. Toplumsal Kabul/ Ayrımcılığa Uğramama	Kabul görme, Örnek alınma, Önyargıların yıkılması	K17: Ayrımcılık illa ki oluyor ama bu kişilerin sayısı eskiden beş ise şimdi bir kişiye düştü. İnsanların önyargısı azalıyor başardığımızı gördükçe.
	Sporla görünür olmanın hissedilmesi	K22: İlk başta sahada istenmiyordum ama koştukça ve başarılarım arttıkça sahada sevilmeye başladım.
c. Sosyalleşme/ Topluma Katılım	Sosyal aktivite amaçlı spora başlanması	K1: Daha girişken daha sosyal olmaya başladım çünkü spor öncesinde asosyal bir insandım.
	Sosyalleşmeye ve çevre edinmeye katkı sağlaması (Kulüp ve derneklere katılma, şehirler ülkeler gezme)	K23: Mesela ben on beş yaşında yurt dışına çıktım. Türkiye’de nerdeyse bütün şehirlerde turnuvalar olduğu için şehirleri gezme şansım oldu. Böylelikle spor sayesinde sosyal hayatım gelişti, arkadaşlarım oldu, sosyal bir yaşamım oldu.
d. Saygı Görme	Çevrenin saygısı, güveni ve takdirinin kazanılması, Duruşuna olumlu katkılar sağlaması	K7: Sosyal çevrem bana olan bakış açısı şöyle değişti, yapamaz algısı ortadan kalktı yapabildiğimi gördüler. Aktif olduğunuzda insanların saygısı da artıyor bakışı da değişiyor. Ben bunları gerçekten hissedilir derecede fark ettim.
	Çevrenin, başarılarıyla gurur duyması ve mutlu olması	K27: Daha öncesinde okulumda öğrenciler ve öğretmenlerim tarafından tanınmıyordum ama sportif etkinlikler sayesinde gittiğim şehirlerde ödülleri alarak ismimi duyurdum. Şimdi insanlar bana pozitif yaklaşıyor ve saygı duyuyorlar.
e. İletişim becerisini geliştirme	İnsanlarla iletişim/konuşma kabiliyetini geliştirme	K8: Sosyalleştim. Eskiden konuşamayan bir insanken şimdi artık konuşabiliyorum, insanlarla daha iyi iletişim kurabiliyorum.

Dördüncü tema: Çevresel Koşullar ile ilgili, katılımcılar ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre ortaya çıkan kodlamalar Tablo 4'te görüldüğü gibidir.

Tablo 4. Çevresel koşullar temasına ait kodlamalar

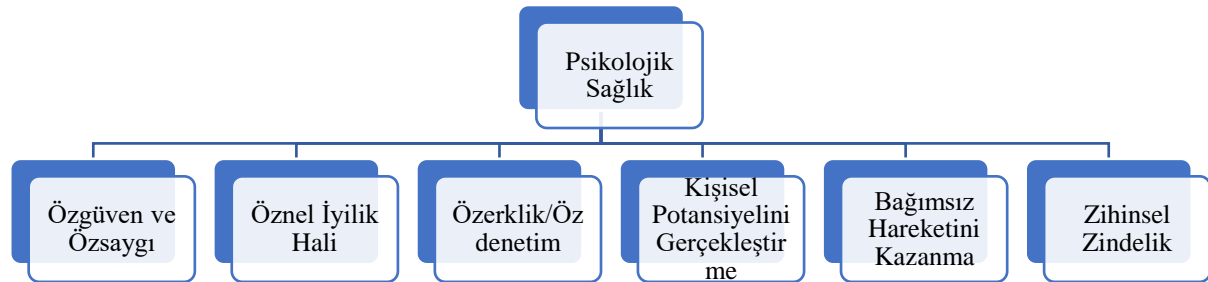
Alt Boyutlar	Görüşme Sonucu Ortaya Çıkan Kodlar	Katılımcı
a. Aile	Ailenin olumlu ve destekleyici olması	K3: Ailem bana örnek oldu bu konuda, babam özellikle her zaman sporun içindeydi bize de aşıladı. Motive ettiler, onların destekleriyle başardım.
b. Yaşadığı Çevre	Çevrenin-Okulun olumlu ve destekleyici olması	K11: Çevremın desteği ve yönlendirmesiyle başardım, okulda keşfedildim ve öğretnemim destekledi.
	Çevrenin daha fazlasını başaracağına inanması	K19: Çevrem, ailem, akrabalarım, arkadaşlarım bana karşı biraz daha olumlu ve ılımlı yaklaştılar çünkü sporla ilgilenmemin bana çok iyi katkıları olduğunu gözlemlediler.
	Başka bir bireyin başarısından etkilenilmesi	K26: Kuran kursuna gidiyordum, orda tanıştığım arkadaşlarımdan etkilendim ve onlarla birlikte spora başladım.
c. Çevresel Şartlar	Spora, bir spor kulübüne üye olarak başlanması	K15: Sosyal spor tesislerinde engel durumumuzdan dolayı bir şartlandırma var. Refakatçisiz hiçbir şey yapamayacağımızı düşünüyorlar ve özellikle tesislere girişlerde çok zorluk yaşıyoruz.
d. Ekonomik Refah	Spor ile maddi kazanç elde edilmesi	K15: Milli takıma seçilince maddi anlamda çok katkıları oluyor.
	Spor yapılabilecek yerlere ulaşım güçlüğü yaşanması	K24: Otobüsle ulaşımında sıkıntı yaşıyorum. K25: Spor yapacağım merkezlere ulaşımım çok zorlayıcı.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmanın bu bölümünde tartışma ve sonuca yer verilmiştir.

Psikolojik Sağlık Teması

Sportif rekreasyon etkinliğine katılan görme engelli kadınlar; bu etkinliklere katılmaktan keyif aldıklarını, kendilerine olan güvenlerinin ve öz saygılarının arttığını; spor sayesinde öznel iyi oluş durumuna ulaştıklarını, kendilerini iyi ve sakin hissettiklerini, stres ve kaygı düzeylerinin azaldığını, hayatlarının düzene girdiğini; sporun onlara mücadele ruhu ve cesaret kazandırdığını, hayatları, arzuları, ilgileri ve kaygıları hakkında bağımsız kararlar verebildiklerini ve kendi hayatlarının kontrolünü ellerinde tutabildiklerini; spor sayesinde başarı elde ederek, çeşitli alanlarda "yapabilirim" algısını edindiklerini ve böylece kişisel potansiyellerini ortaya çıkarabildiklerini; spor sayesinde bağımsız hareket kabiliyetlerinin geliştiğini, kendilerini daha güvende hissederek başkalarına daha az ihtiyaç duyduklarını; zihinsel olarak kendilerini daha temiz, enerjik ve uyanık hissettiklerini, olumlu düşüncelerinin geliştiğini, zihinsel iyilik ve canlılık durumuna ulaştıklarını ifade ettiler. Son olarak hafif ve orta şiddetli depresyonu olanlar üzerinde olumlu etkileri olduğu bulundu; egzersizlerin tedavide yeri olabileceği sonucuna ulaşıldı. Araştırma sonucunda bulunan Psikolojik Sağlık ana teması ve alt boyutları Şekil 2’de gösterilmiştir.

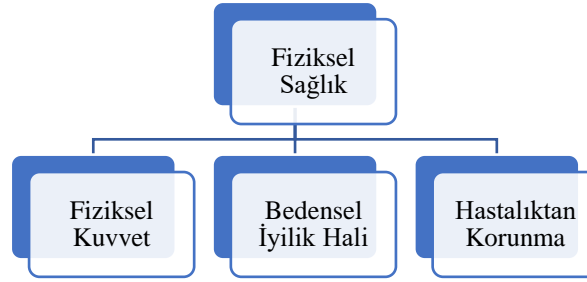

Şekil 2. Psikolojik sağlık temasının alt boyutları

Konuya ilişkin literatür incelendiğinde İlhan (2018) engelli bireylerin spor sayesinde hayattan keyif alabileceklerini ve hayatı her haliyle kabul etmeyi öğrenebileceklerini belirtmiştir. Dalbudak (2019) sporcular ve sporcu olmayanlar olmak üzere iki farklı grupta B2 ve B3 görme düzeylerinde saldırganlık ve duygusal zekâ düzeylerini incelemiş ve spor yapan görme engelli kişilerin, spor yapmayan görme engelli kişilere göre duygularını daha etkili bir şekilde kullanabildiklerini tespit etmiştir. Spor aktivitelerine katılan bedensel engelli bireylerle yapılan bir araştırmada enerji ve güç hissinin arttığı belirlenmiştir (Arık vd., 2016). Görme engelliler için; fiziksel aktivitenin ruh sağlığı üzerinde olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir (Donaldson ve Ronan, 2006). Tüm bu araştırma bulguları, araştırmamızın bulgularını destekler niteliktedir.

Fiziksel Sağlık Teması

Katılımcılar fiziksel olarak güçlenmek, kendilerini daha sağlıklı ve güvende hissetmek için spora katıldıklarını; eğlence amaçlı sporlar yaparken kendilerini fiziksel olarak daha sağlıklı hissettiklerini, bu nedenle bedenlerini sevdiğini ve fiziksel sağlık konusunda bir anlayış kazandıklarını ifade ettiler. Ayrıca egzersizin, görme engelli kadınlarda hareketsiz ortamda sık görülen risklerden obezite ve postmenopozal osteoporoz gibi hastalıklara karşı koruyucu bir önlem olduğunu ve egzersizin kendilerini fiziksel olarak güvende hissetmelerini sağladığını kaydettiler. Verilen yanıtlardan oluşturulan tema ve kodlar Şekil 3'te paylaşılmıştır.

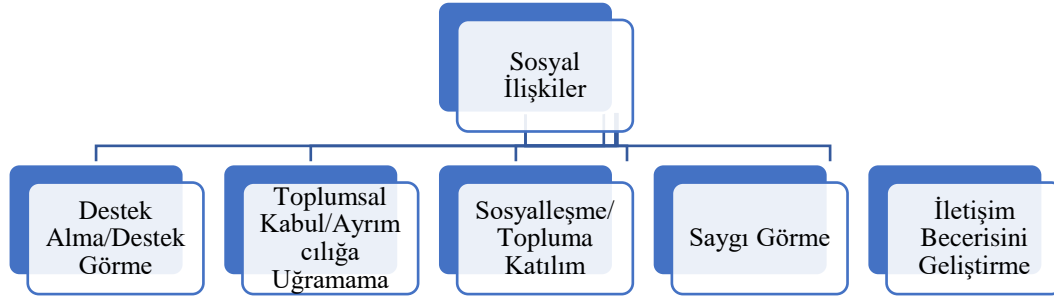
Şekil 3. Fiziksel sağlık teması alt boyutları

Konuya ilişkin literatür incelendiğinde ise benzer araştırma bulgularına rastlanmıştır. Arık vd. (2016) fiziksel engelli kişilerle yaptıkları araştırmada atıcılık sporuyla ilgilenen engelli kişilerin kendilerini daha enerjik ve uyanık hissettiklerini, fiziksel aktivitelerinin önemli ölçüde arttığını bulmuşlardır. Başka bir çalışmada Donaldson ve Ronan (2006) görme engellilerle; spor aktivitelerinin vücudun genel sağlığı üzerinde olumlu etkisi olduğunu bulgulamışlardır. Şirinka vd. (2007) sonuçlarına göre hareket ile engelli bireylerin sağlık sorunlarının azaldığını belirtmiştir. Dükkancı (2008) da düzenli spor aktivitelerinin kişinin genel sağlığı üzerinde iyileştirici etkisi olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda benzer araştırmaların birbiriyle paralellik gösterdiği ve araştırma bulgularımızı desteklediği görülmektedir.

Sosyal İlişkiler Teması

Katılımcılar, spor yaptıktan sonra çevreden aldıkları desteğin giderek arttığını, bu desteğe çok ihtiyaç duyduklarını ve durumdan oldukça memnun olduklarını; motivasyon açısından desteklenmek istediklerini ancak başkalarının yardımına bağlı yaşamak anlamında en az desteğe ihtiyaç duyacakları ve bağımsızlaşabilecekleri bir düzeye ulaşmak isteğine rekreatif etkinliklerin yardımcı olduğunu; sportif faaliyetlerde daha az ayrımcılık hissettiklerini ve kendilerini toplumun bir parçası olarak gördüklerini; spor faaliyetlerine katılımın sosyalleşmeye önemli ölçüde katkı sağladığını; toplumun saygısını kazanmak için öncelikle bireyselliklerini kazanmaları gerektiğini, sporun bu anlamda iyi bir araç olduğunu ve önemli avantajlarını gördüklerini; kulüplere, çeşitli spor ve eğlence topluluklarına katıldıklarını, birçok insanla etkileşime geçtiklerini ve iletişim becerilerinin önemli ölçüde geliştiğini kaydettiler. Görme engellilerin yakın çevrelerinden aldıkları desteğin karanlık yüzünün de

farkında olmaları dikkat çekicidir. Elde edilen veriler sonucunda Sosyal İlişkiler temasında oluşturulan kodlar Şekil 4’te paylaşılmıştır.

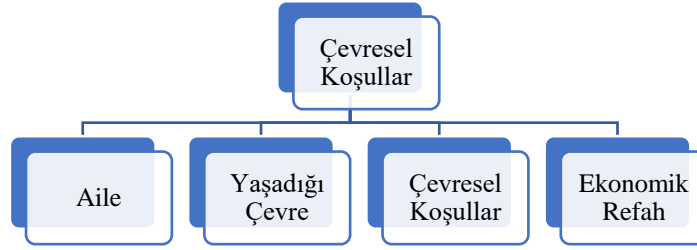

Şekil 4. Sosyal ilişkiler alt boyutları

Bu çalışmaya benzer bir araştırmada Paravlic vd., (2015) spora katılan engelli bireylerin sosyal destek aldıklarını, bunun da çevreden dışlanma duygularını azalttığını ve duygusal durumlarını iyileştirdiğini bulmuşlardır. Engelli birey için ailelerin yanı sıra yakın arkadaşların da önemli bir destek kaynağı olduğu tespit edilmiştir (Dunn, 2014). Ünal (2018) bazı görme engelli kişiler için dışarıdan destek almanın olumsuz hissettirdiği tespit edilmiştir. Ünal ve İlhan (2020), görme engelli bireylerin spor faaliyetlerine katılarak sosyal roller edinip yalnızlık eğiliminden uzaklaştığını ve engelli bireylerin spor hobilerine katılımının; sosyal gelişime fayda sağladığını, iletişim becerilerini geliştirdiğini, arkadaş edinme ve sosyal rol edinmede olumlu gelişme sağladığını bildirmişlerdir. İlhan (2018), engelliliği nedeniyle ruh sağlığı belirtileri yaşayan, kaygılı ve ayrımcılık duygusuyla baş etmeye çalışan engelli bireyler için spor faaliyetlerinin çok önemli olduğunu ve engelli bireylerin topluma kazandırılmasında etkili bir araç olduğu sonucuna varmıştır. Tüm bu araştırma bulguları, araştırmamızın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Çevresel Koşullar Teması

Araştırmada bazı katılımcılar, engellerinden dolayı ailelerinin aşırı korumacı tutumu nedeniyle dezavantajlar yaşadıklarını, sportif faaliyetlere katılım süreciyle ailenin tutumunun esnediğini ifade etmişlerdir. Görme engelli kadınlar çevrede gördükleri olumlu ve olumsuz tutumların kendilerini çok etkilediğini belirterek; ailelerinden ve çevrelerinden manevi destek almalarına rağmen engelli olmaları nedeniyle fiziki çevre koşullarının kendilerini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Yollar ve sosyal konutlar görme engellilere uygun değildir ve düzensiz kaldırımlar, rampalar ve açık kuyular yaralanmalara ve hatta ölüme neden olabilmektedir. Elde edilen veriler doğrultusunda Çevresel Koşullar temasında oluşturulan kodlar Şekil 5’te paylaşılmıştır.

Şekil 5. Çevresel koşullar alt boyutları

Görme engelli kadınlar, engelleri nedeniyle özellikle aile ilgisine ve desteğine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir ve bu durum doğrulanmıştır. Dunn'ın (2014) araştırma bulgularına benzer şekilde; engelli bireyler için ailenin önemli bir destek kaynağı olduğunu belirtmiştir. Moghadam-Behbood vd., (2017) ve Tefera vd., (2017) yaptıkları çalışmada birçok ebeveynin engelli çocukları hakkında olumlu duygulara sahip olduğunu bulmuşlardır. Hesapçioğlu vd. (2014) spora katılan görme engelli gruplarla spor yapmayan görme engelli grupları karşılaştırdıkları çalışmada, spor bileşik puanına göre spor yapan görme engelli grubun yaşam kalitesinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Ejiakor vd. (2019), görme bozukluğunun derecesinin kişinin yaşam kalitesini etkilediğini ve kör kişilerin en kötü yaşam kalitesine sahip olduğunu bulgulamıştır. Tüm bu araştırma bulguları, araştırmamızın bulgularını destekler niteliktedir.

Görme engelli kadınların sportif rekreatif etkinliklere katılımlarının sonucunda:

- "Psikolojik Sağlık" teması altında ve alt boyutlarında; özgüvenin ve özsaygının artması, öznel iyi oluş halinde olumlu bir yükselme yaşanması, özerkliğin kazanılması, kişisel potansiyelin farkına varılması, bağımsız hareket kabiliyetinin gelişmesi ve zihinsel zindelik halinin hissedilmesi gibi pozitif yönlü artışlar olduğu gözlenmiştir.
- "Fiziksel Sağlık" teması altında ve alt boyutlarında, fiziksel olarak güçlü ve kuvvetli hissedilmesi, bedensel olarak iyi ve yeterli hissedilmesi, hastalıklardan korunmaya katkı sağlaması gibi pozitif yönlü etkileri olduğu görülmüştür.
- "Sosyal İlişkiler" teması altında ve alt boyutlarında, çevreden görülen desteğin artması, toplumsal kabulün gerçekleşmesi, toplumda saygınlık kazanılması, sosyalleşme ve iletişim kabiliyetini gelişmesi gibi pozitif kazanımların olduğu gözlemlenmiştir.
- "Çevresel Şartlar" teması altında ve alt boyutlarında, aile desteği, çevre desteği, çevresel koşullar ve ekonomik koşullar alanlarında yaşam kalitesinin yükseldiği belirlenmiştir.

Görme engelli kadınların sportif rekreasyon etkinliklerine katılımlarıyla yaşam kalitelerinde belirgin bir artış gözlenmiştir. Tüm katılımcılar, özellikle engellilerin, engel durumu olan kadınların ve tüm kadınların sportif etkinliklere katılması gerektiği konusunda ortak bir görüşte birleşmişlerdir. Araştırmanın veri analizleri, görme engelli kadınların sportif rekreasyon etkinlikleri aracılığıyla psikolojik sağlık, fiziksel sağlık, sosyal ilişkiler ve çevresel koşulların tüm alt boyutlarında faydalı kazanımlar edindiklerini ortaya koymuştur. Ayrıca, bu özel grup için daha etkili destek ve rehberlik sağlamak amacıyla alan yazınına katkı sağlayacak ve de

toplumsal eşitlik ve katılımın artırılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Sportif etkinliklere katılım, görme engelli kadınların fiziksel sağlıklarını desteklemektedir. Aerobik egzersizler, dayanıklılık antrenmanları veya yönlendirici sporlar, kas kuvvetini artırabilir, esnekliği geliştirebilir ve genel fiziksel refahlarını artırabilir etkiye sahiptir. Sportif rekreatif etkinliklere katılım, bireylerin psikolojik sağlığı üzerinde endorfin salgılanması, stresin azalması, ruh halinin iyileşmesi ve özsaygının artması gibi faktörler aracılığıyla genel psikolojik sağlığı olumlu yönde etkilemektedir. Ayrıca sportif etkinliklere katılım, görme engelli kadınların sosyal çevreleriyle etkileşimde bulunmalarına olanak sağlar. Takım sporları veya grup etkinlikleri, sosyal bağları güçlendirir, arkadaşlıkları teşvik eder ve topluluk içinde bir aidiyet duygusu yaratır. Görme engelli kadınların bağımsızlık duygularını güçlendiren bu etkinlikler, kendi fiziksel yeteneklerini keşfetmelerine, kendi sınırlarını aşmalarına ve güçlü birer birey olmalarına olanak tanır. Bu çalışmada elde edildiği üzere sportif rekreasyon etkinlikleri, yaşamdan keyif almaya teşvik eder ve böylece bireylere hoşlandıkları bir şeyi yapma fırsatı sunarak yaşam kalitelerini artırmaya katkı sağlar. Görme engelli kadınlar, sportif etkinliklerle karşılaştıkları zorlukları aşarak mental dayanıklılıklarını geliştirebilirler, dolayısıyla hayatta karşılaşılabilecek farklı zorluklara karşı da direnç kazanırlar. Son olarak görme engelli kadınların sportif etkinliklere katılımı, toplumda engelli bireylere yönelik mevcut algıyı değiştirir ve farkındalığı artırır. Bu durum, toplumun genelinde daha fazla anlayış ve kabul yaratma potansiyeli taşır. Tüm bu nedenlerden dolayı konuya ilişkin geliştirici araştırmaların devam ettirilmesi gerekmektedir.

Yayın Etiği: Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*” kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Bu çalışmanın etik onayı, Batman Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu’nun 10/11/2021 tarihli toplantısında ve Karar 2021/03-21 sayılı kararı ile alınmıştır.

Çıkar Çatışması: Yazar/lar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Yazar/lar araştırmaya eşit düzeyde katkı sağlamışlardır.

KAYNAKLAR

- Arık, A., Numanoğlu, E., ve Erden, Z., (2016), Atıcılık sporunun bedensel engelli ve sağlıklı sporcularda yaşam kalitesi üzerine etkilerinin incelenmesi. *1.Engellilik Araştırmaları Kongresinde sunulan bildiri*, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 12-14.
- Arslan, Y., Şahin, H. M., Gülnar, U., Şahbudak, M. (2014). Görme engellilerin toplumsal hayatta yaşadıkları zorluklar (Batman Merkez Örneği). *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 4(2), 1-14.
- Brown, R. I., Brown, I. (2005). The application of quality of life. *Journal of Intellectual Disability Research*, 49(10), 718-727.
- Çoban, A. İ. (2008). Engellilere yönelik hizmetlerin sunumunda yaşam kalitesi yaklaşımının önemi. *Ufuk Ötesi Bilim Dergisi*, (1), 47-58.
- Dalbudak, İ. (2019). 18- 20 Yaş arası spor yapan ve yapmayan B2 ve B3 görme engelli bireylerin duygusal zekâ ve saldırganlık düzeyleri bakımından incelenmesi, Doktora tezi, *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*, Muğla.
- Demir, R., Tanhan, A., Çiçek, İ., Yerlikaya, İ., Kurt, S. Ç., ve Ünverdi, B. (2021). Yaşam kalitesinin yordayıcıları olarak psikolojik iyi oluş ve yaşam doyumunu. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 192-206.
- Donaldson, S. J., & Ronan, K. R. (2006). The effects of sports participation on young adolescents' emotional well-being. *Adolescence*, (41), 162.
- Dunn, D. (2014). *The social psychology of disability*. Oxford University Press, 8-12.
- Dükkancı, Y. (2008). *Çocuklarda fiziksel aktivite ve sağlık ilişkili fiziksel uygunluk özelliklerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*, Muğla.
- Ejiakor, I., Achigbu, E., Onyia, O., Edema, O., & Florence, U. N. (2019). Impact of visual impairment and blindness on quality of life of patients in Owerri, Imo State, Nigeria. *Middle East African Journal of Ophthalmology*, 26(3), 127.
- Elsman, E. B. M., van Rens, G. H. M. B., & van Nispen, R. M. A. (2017). Impact of visual impairment on the lives of young adults in the Netherlands: a concept-mapping approach. *Disability and Rehabilitation*, 39(26), 2607-2618.
- Erbaş, Ü., Gümüş, H., Talaghir, L. G. (2021). Leisure and recreation activities for disabled people. *International Journal of Disabilities Sports and Health Sciences*, 4(1), 1-7.
- Finkova, D., Joklikova, H., Ludikova, L., Majerova, H. (2014). Information and the quality of life of visually impaired individuals. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 112, 1099-1105.
- Gulam, A. (2016). Recreation–need and importance in modern society. *International Journal of Physiology, Nutrition and Physical Education*, 1(2), 157-160.
- Hesapçioğlu, S. T., Tural, M. K., Kandil, S. (2014). Quality of life and self-esteem in children with chronic tic disorder, *Turkish Archives of Pediatrics/Türk Pediatri Arşivi*, 49(4), 323.
- İlhan, E. L. (2018). Zihinsel yetersizliği çocuklar için beden eğitimi ve sporun önemi, *Pusula Spor, Aylık Bilimsel Spor Dergisi*, 1(7), 61.
- Jaganjac, A., Hadžiomerović, A. M., Katana, B., Trtak, N., Kaljić, E., Konjo, H., Redžović, A. (2020). Daily activities of employed persons with visual impairment. *Journal of Health Sciences*, 10(2), 157-169.
- Kamelska, A. M., & Mazurek, K. (2015). The assessment of the quality of life in visually impaired people with different level of physical activity. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 67(1), 31-41.
- Kumcağız, H., & Çayır, G. A. (2018). Sporun, fiziksel engelli bireylerin yaşam kalitesi üzerine etkisine ilişkin görüşler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 654-669.

- Moghadam, Z. B., Ghiyasvandian, S., Shahbazzadegan, S., & Shamshiri, M. (2017). Parenting experiences of mothers who are blind in Iran: A hermeneutic phenomenological study, *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 111(2), 113-122.
- Paravlic, A., Aleksandrovic, M., Zivkovic, D., Radovanovic, D., Madic, D., Djordjevic, S., & Konicanin, A. (2016). The effects of exercise programs on visually impaired children: A systematic review study. *Facta Universitatis, Series: Physical Education and Sport*, 193-201.
- Pissaloux, E. E., Velázquez, R., & Maingreud, F. (2017). A new framework for cognitive mobility of visually impaired users in using tactile device. *IEEE Transactions on Human-Machine Systems*, 47(6), 1040-1051.
- Ramazanoğlu, F., Altungül, O., & Özer, A. (2004). Sportif açıdan rekreasyon etkinliklerinin değerlendirmesi. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 199-202.
- Rebouças, C. B. D. A., Araújo, M. M. D., Braga, F. C., Fernandes, G. T., & Costa, S. C. (2016). Evaluation of quality of life of visually impaired. *Revista Brasileira de Enfermagem*, 69, 72-78.
- Réklaitienė, D., Požėrienė, J., & Ostasevičienė, V. (2016). The accessibility for people with disabilities-new challenge and possibilities for fitness and recreation services development. *Transformations in Business & Economics*, 15, 699-708.
- Rosenberg, E. A., & Sperazza, L. C. (2008). The visually impaired patient. *American Family Physician*, 77(10), 1431-1436.
- Şirinkan, A., Şirinkan, S., ve Çalışkan E. (2007). *Engellilerde beden eğitimi ve spor dersinin öğrenci bakış açısıyla değerlendirilmesi*. IX. Uluslararası Akdeniz Spor Bilimleri Kongresinde sunulan bildiri, *Akdeniz Üniversitesi, Antalya*, 7-9.
- Tefera, B., Van Engen, M., Van der Klink, J., Schippers, A. (2017). The grace of motherhood: disabled women contending with societal denial of intimacy, pregnancy, and motherhood in Ethiopia, *Disability & Society*, 32, 1510-1533.
- Uzun, F. (2019). *Rekreasyon faaliyetlerinin engellilerde yeri ve önemi (Down sendromu üzerine nitel çalışma)*. Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Ünal, B. (2018). The development of disability pride through challenging internalized idealist and ableist norms in Turkish society: A grounded theory. Doktora Tezi, *Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara*.
- Ünal, E. & İlhan E. L. (2020). Yaşam kalitesi ve spor: görme engelli bir sporcunun görüşleri doğrultusunda nitel bir araştırma. 18. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde sunulan bildiri*, Antalya, Türkiye, 8-11.
- Xiong, Y., & Liu, X. (2023). Visually impaired women on the move: the intersection of gender and disability in China. *Disability & Society*, 38(8), 1327-1346.
- Zajadacz, A., & Lubarska, A. (2020). Sensory gardens as places for outdoor recreation adapted to the needs of people with visual impairments. *Studia Periegetica*, 30, 25-43.

Deprem Sonrası Genç Yetişkinlerin Gelecek Beklentileri ve Rekreatif Spora Katılım Motivasyonları Üzerine Bir Araştırma

Oğuz YILMAZ^{1*}, Batuhan ÇETİNKAYA²

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreasyon ABD.

²Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü.

Orijinal Makale

Gönderi Tarihi: 26.11.2023

Kabul Tarihi: 21.04.2024

DOI: 10.30769/usbd.1396069

Online Yayın Tarihi: 30.06.2024

Öz

Bu çalışmanın amacı, deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını araştırmaktır. Çalışmaya 420 kişi gönüllü olarak katılım sağlamıştır. Araştırmada verilerin elde edilebilmesi için kişisel bilgi formu, Tuncer (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği, Kuzgun ve Bacanlı (2019) tarafından geliştirilen Mesleki Olgunluk Ölçeği, Zimet vd., (1988) tarafından geliştirilen algılanan sosyal desteği ölçmek için kullanılan Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Oyar vd., (2001) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği kullanılmıştır. Analizler neticesinde bağımsız değişkenlerin, genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentileri ve spora katılım motivasyonlarını %6 açıkladığı tespit edilmiştir. Yaş ($\beta = .226$ $p < 0.05$), Daha önce deprem yaşadınız mı? ($\beta = -.113$ $p < 0.05$) ve Yakınlarınızı kaybettiniz mi? ($\beta = -.155$ $p < 0.05$) maddelerinin deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarının anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir. R^2 değeri incelendiğinde katılımcıların gelecekle ilgili beklentilerinin ve spora katılım motivasyonlarının %8'ini açıkladığı tespit edilmiştir. Daha önce deprem yaşadınız mı? ($\beta = .157$; $p < 0.05$) ve Yakınlarınızı kaybettiniz mi? ($\beta = -.151$; $p < 0.05$) maddelerinin deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentileri ve spora katılım motivasyonlarının istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, deprem sonrası genç yetişkinlerin deprem sonrası gelecek beklentileri ve spora katılım motivasyonlarının anlamlı düzeyde olması, genç yetişkinlerin deprem sonrası rekreatif sporla birlikte motivasyonlarının arttığını ve geleceğe daha olumlu şekilde baktıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Gelecek beklentisi, Motivasyon, Spora katılım

A Study on Future Expectations and Motivations for Participation in Recreational Sports of Young Adults after the Earthquake

Abstract

The aim of this study was to investigate the expectations of young adults about the future and their motivation to participate in sports after the earthquake. 420 people voluntarily participated in the study. In the study, personal information form, Adolescent Future Expectations Scale adapted into Turkish by Tuncer (2011), professional maturity scale developed by Kuzgun and Bacanlı (2019), Multidimensional Perceived Social Support Scale used to measure perceived social support developed by Zimet et al. (1988), and Sports Participation Motivation Scale adapted into Turkish by Oyar et al., (2001) were used to obtain data. As a result of the analysis, it was determined that the independent variables explained 6% of young adults' expectations about the future and their motivation to participate in sports. Age ($\beta = .226$ $p < 0.05$), Have you experienced an earthquake before? ($\beta = -.113$ $p < 0.05$) and Have you lost your relatives? ($\beta = -.155$ $p < 0.05$) were found to have a significant effect on young adults' expectations about the future and motivation to participate in sports after the earthquake. When the R^2 value was analyzed, it was determined that it explained 8% of the participants' expectations about the future and their motivation to participate in sports. The items Have you experienced an earthquake before? ($\beta = .157$ $p < 0.05$) and Have you lost your relatives? ($\beta = -.151$ $p < 0.05$). It was determined that the items were statistically significant for the expectations of young adults about the future and their motivation to participate in sports after the earthquake. As a result, it was determined that the future expectations of young adults after the earthquake and their motivation to participate in sports after the earthquake were at a significant level, the motivation of young adults increased with recreational sports after the earthquake and they looked at the future more positively.

Keywords: Earthquake, Future expectation, Motivation, Sport participation

* Sorumlu Yazar: Oğuz YILMAZ, E-posta: oguzyilmaz0626@gmail.com

GİRİŞ

Deprem, sel, hortum ve kasırga gibi afetler dünya var olduğundan beri hayatımızın bir parçası haline gelmiştir. Bu doğal afetlerle insanoğlu yaşamayı öğrenmiş durumdadır (Şipal, 2023). İnsanlar yaşadıkları bölgelerdeki doğal afetlerden biri olan depreme büyük ve küçük şiddetlerle maruz kalmışlardır. Türkiye bir deprem bölgesi olduğundan dolayı insanlar deprem riski ile hep karşı karşıyadır (Cansız, 2022). Türkiye’de 30 Ekim 2020 tarihinde İzmir’in Seferihisar açıklarından gerçekleşen 6.9 şiddetindeki deprem, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli 7,6 şiddetinde gerçekleşen deprem birçok insanın vefat etmesine ve yaralanmasına sebep olmuştur. Deprem, gerek bireylerin gerekse toplumun psikolojisini etkilemekte ve bireylerin geri kalan yaşamına adapte olmasında sorunlar yaratmaktadır (Nakajima, 2012).

Gençlik, yaşamın önemli bir aşamasıdır. Küreselleşen dünyada teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi, günümüzde hiçbir şeyin eskisi gibi kalmaması, günden güne gelişen toplumlar ve yaşanan bölgelerde oluşan olağanüstü durumlar gençler için gelecek kaygısı taşımalarına sebep olmaktadır. Gençlik çağında geleceğe dönük alınan kararlar bireylerin hayatlarının tamamında etkili olacağı için gelecek beklentisi için arayışlar önem arz etmektedir (Başpınar, 2020). Teknolojinin gelişmesi ile genç bireyler, ileride ekonomik olarak daha rahat şekilde yaşamak, hayatlarını konforlu bir şekilde sürdürmek için mesleklerini bu doğrultuda seçmektedir (Özkan, 2023). Genç bireyler gelecekle ilgili planlar ve hayallerinin gerçekleşmesi için ellerinden geleni yaparken depremin gerçekleşmesi bu plan ve hayallerin ötelenmesine sebep olmaktadır. Bireylerin depremle birlikte karşılaştığı olumsuzluklar gelecek için yapılan planları ve hayallerini geçici veya kalıcı olarak ertelemelerine yol açabilir. Yaşanan psikolojik zorluk gençler için gelecek kaygısı ve hayata karşı olumsuz duygular oluşturmasına sebep olabilmektedir (Akipek, 2023).

Gençlik her toplumda eğlenceyi ve gezmeyi seven, dışarıda arkadaşları ile vakit geçirmekten hoşlanılan bir çağdır. Gençler için zorunlu ihtiyaçlarının dışında kalan zamanlarını faydalı işler için kullanmak oldukça önemli bir adım olabilir. Enerjilerini faydalı işler için kullanarak kötü alışkanlıklardan korunmanın yanı sıra kişisel gelişimlerine katkı ve topluma fayda sağlama fırsatı sunmaktadır (Güçlü, 2013). Yapılan festivaller, konserler ve gençlerin ilgisini çeken etkinlikler gençlerin bir arada olabilmeleri, sosyalleşmeleri için önemlidir. Serbest zaman etkinlikleri gençlerin olumlu yönde birbirlerinden etkilenmesi için önemli bir noktadadır (Büküşoğlu ve Bayturan, 2005).

Serbest zaman etkinlikleri gençlerin gelecek beklentileri ve oluşabilecek sosyal, bedensel ve psikolojik sorunların üstesinden gelmesinde önemli bir araçtır. Serbest zaman etkinliklerine katılım, gençler için önlerine çıkan engelleri aşabilme ve strateji geliştirmelerini etkilemektedir. Aynı zamanda serbest zaman etkinliklerine katılım gençlerin geleceğe yönelik motivasyonlarının yükselmesi ve hayata daha sıkı sarılmaları açısından önemli rol oynamaktadır (Karaca, 2022). Rekreasyon faaliyetleri ile daha fazla özgürlüğe sahip olacağına inanan gençler, serbest zaman etkinliklerinde yüksek yeterlilik ve yüksek motivasyon göstermektedir (Demirel ve ark., 2017).

Gelecek kaygısı taşıyan ve olumsuz durumlara maruz kalan genç bireyler, serbest zamanlarında rekreatif faaliyetlere katılım sağlayarak hem gelecek kaygılarından kurtulmuş olurlar hem de yaşamlarında gerçekleşen olumsuz duygu ve durumların karşısında daha motive bir şekilde

durabilirler. George'a (1997) göre; karşılaşılan olumsuz durumlar ve hedeflenen noktaya ulaşabilmek için aşağıdaki durumları yapmak zorundadır.

- Kendine inanmak,
- Keşfedilmemiş yeteneklerini bilmek,
- Hayatı heyecan ile yaşamak,
- Gelişime ve kendini geliştirmeye açık olmak,
- Sağlık için faydalı alışkanlıklar edinmek, enerjini arttırmak ve kendine zararı dokunacak alışkanlıklardan vazgeçmek,
- Dış görünüşü önemsemek ve insanları etkileme gücüne sahip olmak,
- Başarılı bir kişiliğe sahip olmak
- Etkili iletişimde bulunmak,
- Endişe, şüphe ve korku vb. olumsuzlukları yenebilmek,
- Gerginliği karşısında kontrolü sağlamak,
- Başarısızlığın üstesinden gelebilmek,
- Zamanı etkili ve doğru kullanabilmek,
- Bilinmeyeni araştırmak, sorgulamak (Sağiroğlu, 2021).

Doğal afetler hayatımızın içinde hep var olmuştur. Doğal afetlerin bıraktığı fiziksel ve psikolojik yaralar özellikle genç bireylerin gelecek kaygısı taşımasına sebep olabilmektedir. Gelecek kaygısı taşıyan genç bireyler, hayata daha umutlu bir şekilde bakmaları için motivasyonlarını hep yüksek tutmaları önemli bir noktadadır. Serbest zamanlarını rekreatif faaliyetlerle geçirmek, genç bireylerin hayatın içerisinde yer alan olumsuzluklardan biraz olsun kurtulmalarına yardımcı olabilmektedir. Çalışmamız deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını araştırmaktır. Bu çalışmanın sonuçları, deprem sonrası toplumların psikolojik iyileşme ve iyileştirilme süreçlerinde sportif rekreasyonun destek rolünün ortaya konması açısından önem arz etmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma, betimsel ve ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma, tesadüfi örneklem yoluyla belirlenen 17-43 yaş aralığında bulunan toplam 420 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada gerekli verileri toplamak için 4 veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama aracının birinci bölümünde katılımcıların demografik bilgileri yer almaktadır. Demografik bilgilerde cinsiyet, yaş, eğitim durumu, daha önce deprem yaşadınız mı? ve daha önce depremde yakınlarınızı kaybettiniz mi? şeklinde beş değişkenden oluşmaktadır.

Araştırmada katılımcıların gelecek beklentisini ölçmek amacıyla McWhirter ve McWhirter (2008) tarafından geliştirilmiş olan, Tuncer (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Ergen

Gelecek Beklentileri Ölçeği (EGBÖ) kullanılmıştır. Orijinal ölçek yedili Likert tipi ve 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte maddeler “kesinlikle inanmıyorum (1)” ve “kesinlikle inanıyorum (7)” biçiminde puanlanmaktadır. Ölçeğin dört alt boyutu bulunmaktadır. “İş ve Eğitim” alt ölçeği 11 maddeden, “Evlilik ve Aile” alt ölçeği 7 maddeden, “Din ve Toplum” alt ölçeği 3 maddeden ve “Sağlık ve Yaşam” alt ölçeği 4 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki tüm madde puanlarının toplanarak, toplam madde sayısına bölünmesiyle de ölçeğin toplam puanı elde edilmektedir. Ölçek puanının artması, gelecek hakkında iyimser bir tutuma sahip olduğunu göstermektedir (Tuncer, 2011). Ölçekte olumsuz ifade bulunmamaktadır.

Araştırmada mesleki olgunluk ile ilgili veriler, Kuzgun ve Bacanlı (2019) tarafından geliştirilen lise öğrencilerinin mesleki olgunluk düzeylerini ölçmek için kullanılan mesleki olgunluk ölçeği (MOÖ) kullanılmıştır. Ölçme aracı, beşli Likert tipi ve 40 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçekteki maddelerden 19'u olumlu 21'i olumsuz ifadeden oluşmaktadır. Olumlu ifadeler doğrudan olumsuz ifadeler ise tersine değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan mesleki olgunluk düzeyinin yüksek olduğunu, düşük puan ise mesleki olgunluk düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir (Kuzgun ve Bacanlı, 2019).

Araştırmada algılanan sosyal destek ile ilgili veriler Zimet ve ark., (1988) tarafından geliştirilen lise öğrencilerinin algılanan sosyal desteği ölçmek için kullanılan ÇBASDÖ kullanılarak toplanılmıştır. ÇBASDÖ, orijinali Amerika Birleşik Devletleri'nde geliştirilmiştir ve ilk kez Eker ve ark., (1995) tarafından Türkçeye çevrilerek geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Çalışma kapsamında kullanılan “Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği” Gill ve ark. (1983) tarafından genç bireylerin spora katılma nedenlerini belirleyebilmek hedefiyle geliştirilmiş ve Türkçeye uyarlaması Oyar ve ark., (2001) tarafından 9-17 yaşları arasındaki Türk öğrenciler ile yapılmıştır. Ölçeğin bu çalışma kapsamında farklı bir yaş grubunda psikometrik özelliklerini incelemek amacıyla geçerliğe ilişkin kanıt sunmak amacıyla doğrulayıcı faktör analizinden; güvenirliğe ilişkin kanıt sunmak amacıyla iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach alfa değerinden yararlanılmıştır. Yapı geçerliğini belirlemek amacıyla test edilen ölçme modelinin uyum istatistikleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Model veri uyumuna ilişkin katsayılar

Değişkenler	p-value	χ^2/df	GFI	CFI	NFI	RFI	SRMR	RMSEA
Önerilen aralık	<.05	≤ 3	≥ .85	≥ .90	≥ .90	≥ .90	< .08	< .08
Motivasyon Ölçeği	.000	2.936	.85	.95	.92	.91	.060	.068
Sonuç	Mükemmel uyum	Kabul edilebilir uyum	Mükemmel uyum	Mükemmel uyum	Mükemmel uyum	Mükemmel uyum	Mükemmel uyum	Mükemmel uyum

Tablo 1’de gösterilen model uyum istatistiklerinden ilk olarak ki-kare değerinin ($\chi^2=1107.11$) serbestlik derecesine (Df=377) oranı incelenmesi önerilmektedir (Kline, 2011). Analiz sonucunda bu değer 2.94 olduğu ve buna göre modelin kabul edilebilir bir uyuma sahip olduğu belirlenmiştir (Byrne, 2010). Bunun yanında GFI değeri. 85, CFI değeri. 95, NFI değeri. 95 ve RFI değeri. 91 olarak belirlenmiştir. Modelde yer alan hata değerlerinden SRMR=.06 ve

RMSEA=.07 olarak hesaplanmış ve buna göre modelin mükemmel uyum gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar bir bütün ele alındığında 9-17 yaş aralığındaki öğrenciler için geliştirilen ölçme aracının 17-43 yaş aralığında bulunan genç yetişkinlerde de geçerli sonuçlar verdiği belirlenmiştir. Başka bir ifadeyle toplam 420 katılımcı ile gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonucunda motivasyon ölçeğinin ölçmeye çalıştığı özelliği araya başka değişkenler karıştırmadan geçerli bir şekilde ölçebildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ölçekten elde edilen puanların geçerlik analizlerinin ardından güvenilirlik analizlerine geçilmiştir. Öleğin alt boyutlarından ve tamamından elde edilen puanlara ilişkin güvenilirlik katsayıları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Ölçeğinin tamamından ve alt boyutlarından elde edilen puanlara ilişkin güvenilirlik analizi sonuçları

Ölçek \ Alt ölçek	Madde sayısı	Maddeler	Cronbach α
Beceri gelişimi boyutu	3	1 – 10 – 23	.486
Takım üyeliği boyutu	4	8 – 18 – 22 – 27	.664
Eğlence boyutu	4	5 – 7 – 19 – 29	.581
Arkadaşlık boyutu	3	2 – 9 – 11	.475
Başarı/statü boyutu	5	12 – 14 – 21 – 25 – 28	.606
Hareket/aktif olma boyutu	3	16 – 17 – 30	.472
Enerji harcama boyutu	5	4 – 6 – 13 – 15 – 24	.636
Yarışma boyutu	3	3 – 20 – 26	.523
Ölçeğin tamamı	30	Tüm maddeler	.902

Tablo 2 incelendiğinde Motivasyon ölçeğinden elde edilen puanlara ilişkin güvenilirlik katsayısının 90 olduğu belirlenmiştir. Buna göre ölçeğin güvenilirlik analizi sonuçlarına göre güvenilirlik katsayısının mükemmel düzeyde olduğu belirlenmiştir (Tavakol ve Dennick, 2011). Bunun yanında ölçeğin alt boyutları için güvenilirlik katsayısının 0.50 ve üzerinde olması kabul edilebilir görülmektedir. Nitekim güvenilirlik katsayısının hesaplanmasında ölçekte yer alan madde sayısının doğrudan bir etkisi olması sebebiyle madde sayısının nispeten düşük olduğu alt ölçeklerde güvenilirlik katsayısının da düşük çıkma eğiliminde olduğu bilinmektedir (Ercan, 2004).

Bu çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlik katsayıları $0,60 \leq \alpha < 0,80$ aralığında tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, ölçme araçlarının güvenilir olduğunu göstermektedir (Alpar, 2016).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada veriler Google Form üzerinden online olarak elde edilmiştir. Günümüzde veri toplamada yaygın olarak kullanılan Google Form üzerinden kişisel bilgi formu ve ölçekler eklenmiştir ve erişim için bağlantı linki oluşturulmuştur. Verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmış olup; hata payı 0,05 olarak kabul edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma uygulanmıştır. Normallik varsayımı için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerinin ± 1 referans aralığında olduğu tespit edilmiş (George ve Mallery, 2010). Analiz sürecinde ayrıca AMOS programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra çalışmada regresyon analizi kullanılmıştır. Doğrulayıcı ve Açıklayıcı Faktör analizi uygulanmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde istatistiksel analizler neticesinde elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Katılımcıların cinsiyet dağılımları istatistikleri tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların cinsiyet dağılımına ilişkin istatistikleri

Cinsiyet	Frekans	%
Kadın	201	47.9
Erkek	219	52.1

Tablo 3'e göre katılımcıların 219'u (%52.1) erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların 201'i (%47.9) kadınlardan oluşmaktadır.

Katılımcıların yaş dağılım istatistikleri tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların yaşlara göre dağılıma ilişkin istatistikler

Yaş Aralığı	Frekans	%
17-22	153	36.4
23-28	164	39.0
29-34	79	18.8
35-43	24	5.7

Tablo 4'e göre katılan katılımcıların 164'ü (%39.0) 22-28 yaş aralığında olduğu görülmektedir. 153'ü (%36,4) 17-22 yaş aralığında, 79'u (%18,8) 29-34 yaş aralığında ve 24'ü (%5.7) 35-43 yaş aralığındaki genç yetişkinlerden oluşmaktadır.

Katılımcıların eğitim durumu istatistikleri tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların eğitim durumuna göre dağılıma ilişkin istatistikleri

Eğitim Durumu	Frekans	%
İlköğretim	26	6.2
Ortaöğretim	199	47.4
Lise	157	37.4
Lisans-Lisansüstü	38	9.0

Tablo 5'e göre katılımcıların 199'u (%47.4) ortaöğretim mezunu olduğunu görülmektedir. 157'si (%37.4) lise mezunu, 38'i (%9.0) lisans ve lisansüstü öğrenim görmüştür. 26'sı (%6.2) ilköğretim mezunudur.

Katılımcıların daha önce deprem yaşadıklarına göre istatistikler tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların daha önce deprem yaşadıklarına göre dağılıma ilişkin istatistikleri

Daha Önce Deprem Yaşadınız mı?	Frekans	%
Hayır	121	28.8
Evet	299	71.2

Tablo 6'da katılımcıların 299'u (%71.2) daha önce depremi yaşamış olduğu görülmektedir. Katılımcıların 121'i (%28.8) daha önce depremi yaşamamışlardır.

Katılımcıların depremde yakınlarını kaybetmelerine göre istatistikleri tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların depremde yakınlarını kaybetmelerine göre dağılıma ilişkin istatistikleri

Depremde Yakınlarınızı Kaybettiniz mi?	Frekans	%
Hayır	326	77.6
Evet	94	22.4

Tablo 7’ de katılımcıların 326’sı (%77.6) depremde yakınlarını kaybetmemiştir. Katılımcıların 94’ü (%22.4) depremde yakınlarını kaybettiği görülmektedir.

Katılımcıların deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarıyla ilişkin istatistiksel tablo 8’ de verilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentileri ve spora katılım motivasyonlarına ilişkin istatistikleri

Model	Kareler Toplamı	DF	Kareler Ortalaması	F	P
Regresyon	61.599	9	6.844	4.195	.001
Artık (Residual)	668.941	410	1.632		
Toplam	730.539	419			

Model	β	SH	β
Sabit	5,284	,406	
Yaş	,338	,075	,226
Cinsiyet	-,102	,126	-,039
Eğitim Durumu	-,052	,087	-,030
Daha önce deprem yaşadınız mı?	-,330	,141	-,113
Yakınlarınızı kaybettiniz mi?	-,492	,151	-,155

Model= $R^2=0.06$ ($p<0.01$)

Tablo 8’de deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını anlamlılık düzeyini belirlemek için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi sonucuna göre model anlamlı bulunmuştur ($F=4.195$; $p=0.001$). R^2 değeri incelendiğinde deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerinin ve spora katılım motivasyonlarının %6’sını açıkladığı tespit edilmiştir. Yaş ($\beta= .226$ $p<0.05$), Daha önce deprem yaşadınız mı? ($\beta= -.113$ $p<0.05$) ve Yakınlarınızı kaybettiniz mi? ($\beta= -.155$ $p<0.05$) maddelerinin deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarıyla ilişkin istatistiksel tablo 9’ da verilmiştir.

Tablo 9. Katılımcıların deprem sonrası genç yetişkinlerin mesleki olgunluk ve spora katılım motivasyonlarına ilişkin istatistikleri

Model	Kareler Toplamı	DF	Kareler Ortalaması	F	P
Regresyon	7.197	9	0.800	5.123	001
Artık (Residual)	63.993	410	0.156		
Toplam	71.190	419			

Model	β	SH	β
Sabit	2,062	,128	
Yaş	-,042	,023	-,091
Cinsiyet	,035	,040	,042
Eğitim Durumu	,052	,027	,093
Daha önce deprem yaşadınız mı?	,143	,044	,157
Yakınlarınızı kaybettiniz mi?	-,149	,047	-,151

Model= $R^2=0.08$ ($p<0.01$)

Tablo 9’da deprem sonrası genç yetişkinlerin mesleki olgunluk ve spora katılım motivasyonlarını anlamlılık düzeylerini belirlemek için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi sonucuna göre model anlamlı bulunmuştur ($F=5.123$; $p=001$). R^2 değeri incelendiğinde deprem sonrası genç yetişkinlerin mesleki olgunluk ve spora katılım motivasyonlarının %8’ini açıkladığı tespit edilmiştir. Daha önce deprem yaşadınız mı? ($\beta=.157$ $p<0.05$) ve Yakınlarınızı kaybettiniz mi? ($\beta= -.151$ $p<0.05$) maddelerinin deprem sonrası genç yetişkinlerin mesleki olgunluk ve spora katılım motivasyonlarını anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmanın amacı deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını araştırmaktır. Yavuzer ve ark. (2005) tarafından yapılan çalışmada; öğrencilerin geleceğe ilişkin beklentilerinin en fazla yoğunlaştığı alanlar; sevilen bir mesleğin yapılması ve mesleki başarı (% 82.7), ekonomik kazanç (% 52.2), mutlu bir evlilik (%43.9), fiziksel güç ve sağlık (% 32.9), toplumsal saygınlık (% 30.8) olarak tespit edilmiştir. Bu da bizlere gösteriyor ki öğrencilerin gelecekte mesleki olarak başarılı olmak ve ekonomik olarak iyi kazanç sağlayıp gelecekleri için kaygı yaşamamak istememektedir. Şanlı ve Saraçlı (2014), üniversite öğrencilerinin gelecek beklentileri üzerinde etkili olan etmenleri belirleyebilmek amacı ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Ahmet Necdet Sezer Kampüsünde öğrenim görmekte olan 402 lisans öğrencisi ile yapılan çalışmada öğrencilerin gelecek beklentileri üzerinde kişilik özelliklerinin pozitif yönlü ve diğer değişkenlere göre en büyük etkiye sahip olduğu görülmüştür. Artar (2003) tarafından yapılan çalışmada, depremi yaşayan ergenlerin, bu travmatik deneyim sonucunda geleceğe ilişkin planlarında değişiklik yapıp yapmadıklarını ve bu planların içeriklerinin neler olduğunu incelemektir. Sonuç olarak, bu planların çoğunlukla, buldukları ili ya da ülkeyi değiştirmeye, hiç olmazsa yaşam şartlarını değiştirmeye yönelik planlar olduğu görülmektedir. Bu ergenler özellikle yaşlılarından farklı olarak kişilik

özelliklerini değiştirmeye yönelik çok sayıda plan oluşturmuşlardır. Planlarına ilişkin görüşleri sorulduğunda ergenlerin bunları gerçekleştirmede umutsuz oldukları görülmektedir. Tezcan (2018) tarafından yapılan üniversite gençliğinin meslek seçimi ve gelecek beklentileri çalışmasında; yapılan meslek seçimleri kendi tercihleri doğrultusundan olmadığından, gençler geleceğe kaygıyla bakmakta ve geleceğe olan beklentileri düşmektedir. Buna bağlı olarak yaşam memnuniyetleri etkilenmekte, hayalleri de farklı işleri icra etmek üzerine kurulmaktadır. Hatta her ne kadar kendi tercihleri ile bölüm seçimini gerçekleştirmiş olsalar bile, hayallerinde farklı mesleklerde çalışmanın söz konusu olduğu durumlar da gözlenmiştir. Artar (2003) tarafından yapılan araştırmada; deprem yaşamış gençlerin, %51'i başka bir şehre yerleşmek istiyorum, %47'si başka ülkeye gitmek istiyorum, %38'si daha yardımsever olmak istiyorum cevaplarını vermiştir. Çalışma bizlere gösteriyor ki depremi yaşamak ergenlerin gelecek ile ilgili planlarının sayısını artırmakla birlikte yapısını da tamamen değiştirmiş görünmektedir. Bozkurt (2023)'un yapmış olduğu çalışmada; depremden sonra birçok insanın hem evi hem de iş yeri yıkılmış, iş yerlerindeki mallar zarar görmüş ya da bazı durumlarda ilk günlerde yağmalanmıştı. Zor durumda kalan depremezdelerin en büyük sıkıntıları arasında gelecek kaygısının öne çıktığını gözlemlenmiştir. Çalışmamızda deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarının anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ilgar ve Cihan (2019) tarafından yapılan spor yöneticiliği programlarında öğrenim gören öğrencilerin gelecek kaygıları incelendiğinde; çalışmaya katılan gönüllülerin yarısının mesleki gelecek kaygısı taşıdığı görülmüştür. Çalışmamız ve yapılan çalışmalarda, depremin oluşu ve gelecek kaygısı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Kaman ve ark., (2017) tarafından yapılan çalışmada, tenis sporcularının spora katılım motivasyonlarının incelenmesi sonucunda sporcuların spora katılım motivasyonlarını etkileyen en önemli motivasyonel faktörün “beceri gelişimi” olduğu tespit edilmiştir. İlhan ve Gencer (2013) tarafından yapılan çalışmada, liselerarası badminton müsabakalarına katılan sporcu-öğrencilerin spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi amaçlanılmıştır. Çalışma sonucunda, lise düzeyindeki sporcu öğrencilerin motivasyonsuzluk boyutunda herhangi bir bulgu olmasa da iç ve dış kaynaklarının tamamında yüksek düzeyde motivasyona sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak çalışmamız yaşanan deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını araştırmayı amaçlamaktadır. Literatüre bakıldığında deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentileri ve spora katılım motivasyonları, yapılan çalışmalarda katılımcıların deprem yaşamalarına ve depremde yakınlarına kaybetme gibi unsurlara göre değişmektedir. Çalışmamızda deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecek beklentilerinin spora katılım ve motivasyonla ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Genç yetişkinlerin deprem sonrası rekreatif spora katılımı, bireyleri rahatlattığı, motivasyonlarını arttırdığı ve geleceğe daha olumlu baktıkları tespit edilmiştir. Genç yetişkinlerin deprem sonrası daha çok rekreatif spora katılmaları sağlanmalı, motivasyonlarını artırıcı rekreatif faaliyetler hakkında İl ve İlçe Gençlik Spor Müdürlükleri çalışmalarını bu doğrultuda yapmalıdır. Bu sayede genç yetişkinlerin geleceğe dönük daha olumlu ve motive bir şekilde bakmaları sağlanmış olur.

Yayın Etiği: Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*” kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Makalenin hazırlanması, OY; Verilerin toplanması BÇ tarafından gerçekleştirilmiştir.

KAYNAKLAR

- Akipek, A. (2023). Depremzede lise öğrencilerinin gelecek kaygısı. *Social Science Development Journal*, 38(8), 100-110.
- Alpar, R. (2016). *Uygulamalı istatistik ve geçerlik-güvenilirlik*. Detay Yayıncılık.
- Artar, M. (2003). Depremi yaşayan ergenlerin gelecek beklentilerinin içeriği. *Kriz Dergisi*, 11(3), 21-27.
- Başpınar, A. (2020). Gençlerin gelecek beklentileri. *Türkiye'nin Gençleri*, 45. Uluslararası Tüm Gençlik ve Spor Kulübü Derneği (TGSP). İstanbul.
- Bozkurt, V. (2023). Depremin toplumsal boyutu. *Avrasya Dosyası*, 14(1), 77-99.
- Büküşoğlu, N. ve Bayturan, A. F. (2005). Serbest zaman etkinliklerinin gençlerin psiko-sosyal durumlarına ilişkin algısı üzerindeki rolü. *Ege Tıp Dergisi*, 44(3), 173-177.
- Byrne, B. M. (2010). *Structural Equation Modeling with AMOS*. Routledge.
- Cansız, S. (2022). Türkiye'de kullanılan deprem yönetmeliklerinin özellikleri ve deprem hesabının değişimi. *International Journal of Engineering Research and Development*, 14(1), 58-71.
- Demirel, M., Demirel, D. H., ve Serdar, E. (2017). Constraints and perceived freedom levels in the leisure of university students. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 789-795. <https://doi.org/10.14687/jhs.v14i1.4340>
- Eker, D., ve Akar, H. (1995). Perceived social support: psychometric properties of the MSPSS in normal and pathological groups in a developing country. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 30(3), 121-126. <https://doi.org/10.1007/BF00802040>
- Ercan, İ., ve Kan, İ. (2004). Ölçeklerde güvenilirlik ve geçerlik. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3), 211-216.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by Step: A simple guide and reference, 17.0 update*. Pearson.
- Gill, D.L., Gross, J.B., & Huddleston, S. (1983). Participation motivation in youth sports. *International Journal of Sport Psychology*, 14, 1-14.
- Güçlü, M. (2013). Gençlik döneminde boş zaman faaliyetlerinin yeri ve önemi. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 158-169.
- Ilgar, E. A., ve Cihan, B. B. (2019). Spor yöneticiliği programlarında öğrenim gören öğrencilerin sektörel beklenti, mesleki belirsizlik ve gelecek kaygılarının incelenmesi: fenomenolojik bir çözümleme. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(1), 81-92.
- İlhan, L., ve Gencer, E. (2013). Liselerarası badminton müsabakalarına katılan sporcu-öğrencilerin spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(1-4), 1-6.
- Kaman, M. B., Gündüz, N., ve Gevat, C. (2017). Tenis sporcularının spora katılım motivasyonlarının incelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(2), 65-72.

Yılmaz, O., ve Çetinkaya, B. (2024). Deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecek beklentisi ve rekreatif spora katılım motivasyonları üzerine bir araştırma. *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 16-27.

Karaca A. A. (2022). *Üniversite öğrencilerinin serbest zaman katılımına serbest zaman motivasyonu, engelleri ve engellerle başatma stratejilerinin etkisi*. Doktora Tezi. Akdeniz Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Antalya.

Kline, P. (2011). *Handbook of psychological testing (2nd ed.)*. Routledge

Kuzgun, Y. (2009). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*. Nobel Yayınları.

McWhirter, E.H., & McWhirter, B.T. (2008). Adolescent future expectations of work, education, family, and community development of a new measure. *Youth Society*, 40(2),182-202. <https://doi.org/10.1177/0044118X08314257>.

Nakajima, Ş. (2012). Deprem ve sonrası psikolojisi. *Okmeydanı Tıp Dergisi*, 28(2), 150-155. <https://doi.org/10.5222/otd.supp2.2012.150>.

Oyar, Z. B., Aşçı, F. H., Çelebi, M., ve Mülazımoğlu, Ö. (2001). Spora katılım güdüsü ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 21-32.

Özkan, Ö. (2023). *Genç yetişkinlerde gelecek kaygısı ve bu dönemde algılanan sosyal desteğin depresyona etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.

Sağiroğlu E. (2021). *Spor tesislerine rekreatif amaçlı katılımda serbest zaman motivasyon faktörlerinin ve serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi*. Trakya Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Edirne.

Şanlı, T., ve Saraçlı, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin gelecek beklentileri üzerinde etkili olan faktörlerin analizi. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(11), 25-36.

Şipal, Y. Z. (2023). 6 Şubat 2023 Depreminin afet yönetim ve deprem lojistiği açısından değerlendirilmesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 8(2), 821-825.

Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education*, 2, 53.

Tezcan, F. (2018). Üniversite gençliğinin meslek seçimi ve gelecek beklentileri: Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi örneği. *OPUS International Journal of Society Researches*, 8(1), 27-57.

Tuncer, M. (2011). Ergen gelecek beklentileri ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Electronic Turkish Studies*, 6(3), 1265-1275. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.2335>

Yavuzer, H., Demir, İ., Meşeci, F., ve Sertelin, Ç. (2005). Günümüz gençliğinin gelecek beklentileri. *HAYEF Journal of Education*, 2(2), 93-103.

Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of Personality Assessment*, 52(1), 30-41.

Bu eser **Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı** ile lisanslanmıştır.

Avrupa'daki Futbol Kulüplerinin Slogan Örnekleri ve Çözümlemeleri

Zeynep ONAĞ¹, Serranur DOLAR², İsmail Ozan YÜKSEL²

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

²Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Orijinal Makale

Gönderi Tarihi: 31.05.2024

Kabul Tarihi: 25.06.2024

DOI: 10.30769/usbd.1493512

Online Yayın Tarihi: 30.06.2024

Öz

Bu araştırmanın amacı, Avrupa'daki futbol kulüplerinin sloganlarının örnekleri ve çözümlemelerini incelemektir. Araştırmada, İspanya, İngiltere, Almanya, Türkiye, Portekiz, Fransa ve Hollanda liglerinde yer alan toplam 21 futbol kulübünün sloganları doküman incelemesi yöntemiyle çözümlenmiştir. Analiz neticesinde, İspanya'daki futbol kulüplerinin sloganlarında takım ve taraftar arasındaki bağlılığın ön planda olduğu, İngiltere'deki kulüplerin tarihi etkileri ve cesur futbol anlayışını yansıtan sloganlar kullandığı, Almanya'daki kulüplerin disiplin ve kültürü vurgulayan sloganlar tercih ettiği, Türk kulüplerinin ise bağlılık ve destek temasını işlediği belirtilmiştir. Bununla birlikte, Portekiz'deki kulüplerin kapsayıcılık ve direniş temasını işlediği, Fransa'daki kulüplerin şehirle bağlantılarını vurguladığı, Hollanda'daki kulüplerin birlik ve beraberlik vurgusu yaptığı ifade edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, futbol kulüplerinin sloganlarının kültürel özelliklerini ve farklılıklarını ön plana çıkardığı, takımların kendilerini diğerlerinden ayıran özelliklerini vurgulayan sloganlar kullandığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: İletişim, Slogan, Futbol kulüpleri

Slogan Examples and Analyzes of Football Clubs in Europe

Abstract

The aim of this study is to examine examples and analyses of slogans of football clubs in Europe. In this study, the slogans of a total of 21 football clubs in Spain, England, Germany, Türkiye, Portugal, France, and the Netherlands leagues were analyzed using document review method. As a result of the analysis, it was noted that the slogans of football clubs in Spain emphasize the bond between the team and the fans, clubs in England use slogans reflecting their historical influences and bold football approach, clubs in Germany prefer slogans emphasizing discipline and culture, and Turkish clubs focus on themes of loyalty and support. Additionally, it was stated that clubs in Portugal address themes of inclusivity and resistance, clubs in France emphasize their connections with the city, and clubs in the Netherlands emphasize unity and solidarity. As a conclusion, it was observed that the slogans of football clubs highlight their cultural characteristics and differences, and they use slogans that emphasize the features that distinguish them from others.

Keywords: Communication, Slogan, Football clubs

* **Sorumlu Yazar:** Doç. Dr. Zeynep ONAĞ, **E-posta:** zeynep.onag@cbu.edu.tr

GİRİŞ

İletişim, insanların kendilerini, duygularını ve düşüncelerini ifade ederek ve başkalarını anlayarak ihtiyaçlarını anlatma yoludur. Bu, iki kişinin duygularını, düşüncelerini ve bilgilerini paylaşarak birbirini anlama sürecidir. Kendini ifade etme, insanın en temel gereksinimlerinden biridir. Bu nedenle, insanlar her koşulda kendilerini ifade etmenin bir yolunu bulmuştur. Hayatımızla iç içe geçmiş olan iletişim sayesinde insan, toplumsal bir varlık olarak kendini gerçekleştirir ve biyolojik bir varlık olmaktan çıkarak toplumun bir üyesi olur (Hazar, 2006). İnsanlar, başkalarıyla bir arada olabilmek, onları anlayabilmek, kendilerini anlatabilmek ve etkileyebilmek yani toplumsallaşabilmek için iletişim kurarlar. Toplumlar, iletişim aracılığıyla geleneklerini ve kültürel kimliklerini korumanın yanı sıra düşünce ve değerlerini de yaygınlaştırma imkânı bulur (Kaypakoğlu, 1994). Takımlar da kulübün değerlerini, tarihini ve kültürünü yansıtarak marka kimliğini takım sloganları aracılığıyla ortaya koyabilmektedirler. Takım sloganları, takımın taraftarlarıyla daha derin bir bağ kurmasına ve kimliklerini daha iyi tanımlamalarına yardımcı olur.

Slogan terimi, İngilizce kökenli olup Türkçe'de "özdeyiş" veya "vecize" olarak ifade edilebilir. Sloganlar, iletişimde önemli bir araç olarak kullanılan kısa ve çarpıcı ifadelerdir. Sloganların temel özelliği, akılda kolay kalması ve seçilen ifadelerin keskin ve yalın olmasıdır. Bu ifadeler genellikle anlaşılır kelimeler grubu, cümlecik ya da tam cümleler şeklinde oluşturulur ve söz ve ses uyumu da önemli bir niteliktir. Sloganlar, fikirleri, iddiaları veya fenomenleri ilan etmek ve yaymak için kullanılır ve genellikle heyecan uyandırma, teşvik etme ve motivasyon oluşturma gibi amaçlar güder (Adiniu ve Amaefula, 2023). Ancak sloganlar, içinde yer aldığı düşüncenin değerini, bilginin doğruluğunu ve ifadenin derinliğini belirler. Bu nedenle, sloganlar kısa ve çarpıcı sözler içinde düşünce ve fikirleri adeta kodlayarak, paketleyerek bir araya getirir. Sloganlar, genellikle mantıksal süreçleri ortaya koymak yerine sonucun kolayca kabul edilmesini bekler ve genellikle hissi vurguları ağır basar. İçerik ve dışa dönük olarak kullanılabilen sloganlar, genellikle propaganda ve reklam gibi geniş kitleleri etkileme amaçlı kullanılır. Ancak sloganların söz ve ses uyumuyla etki gücünü artırmaya çalışırken, doğruluk ve gerçeklik değerlerini göz önünde bulundurması gerekmektedir (Hacınebioğlu, 2006).

Sloganlar, taraftarların takımlarına olan bağlılığını güçlendirir. Tutkulu bir slogan, taraftarların kendilerini takımın bir parçası gibi hissetmelerini ve onun için desteklerini artırmalarını teşvik eder. Bazı sloganlar, takımı motive etmek ve oyunculara destek vermek için kullanılır. Bu sloganlar genellikle takımın hedeflerine ulaşma arzusunu, mücadeleyi ruhunu ve kazanma kültürünü yansıtır. Bir takım üyesinin örgüt içinde doyum isteği sadece fizyolojik gereklilik değildir. Başka bir söylemle bir üye yalnız ekonomik, maddeye ilişkin ihtiyaçlar peşinde değildir. Bir kişi psikolojik ve sosyal gereksinimlerinin bir bölümünü de bulunduğu örgütten karşılamak ister (Başaran, 1982). Bunun doğrultusunda, takım sloganları sadece bir spor takımının değil, aynı zamanda taraftarlarının, oyuncularının ve hatta büyük bir toplumun uyum içinde hareket etme ve ortak bir hedef etrafında birleşmesine katkıda bulunur.

Futbol kulüpleri genellikle kendi sloganlarını kullanarak markalaşma ve taraftarları etkileme amacıyla çalışırlar. Futbol kulübü sloganları genellikle kısa, çarpıcı ve akılda kalıcı ifadelerden oluşur. Bu sloganlar, kulübün değerlerini, tarihini, başarılarını veya taraftarlarının duygularını yansıtabilir. Örneğin, "You'll Never Walk Alone" sloganı Liverpool FC'nin ünlü sloganıdır ve taraftarlar arasında büyük bir duygusal bağ oluşturmuştur. Benzer şekilde, "Mes que un club" (Sadece bir kulüp değil) sloganıyla FC Barcelona, kulübünün özgünlüğünü ve farklılığını vurgular. Futbol kulübü sloganları, genellikle taraftarları motive etmek, kulübün kimliğini güçlendirmek ve taraftarlar arasında bir birlik ve bağlılık hissi oluşturmak için kullanılır. Bu sloganlar, kulübün değerlerini ve misyonunu yansıtarak taraftarlara duygusal bir bağ kurma amacı taşır. Aynı zamanda, maçlarda tezahüratlar sırasında kullanılan sloganlar da takımı desteklemek ve atmosferi canlandırmak için önemli bir rol oynar. Futbol kulübü sloganları, taraftarlar arasında bir kimlik oluşturmanın yanı sıra, kulübün marka değerini artırmak ve taraftarları etkilemek için güçlü bir araç olarak kullanılır. Bu sloganlar, kulübün tarihini, başarılarını ve değerlerini yansıtarak taraftarlara gurur ve bağlılık hissi verir.

Alanyazın incelendiğinde, ulusal düzeyde futbol kulüplerinin marka ve logo tasarımlarının (Kınık ve Yılmaz, 2023), futbol kulüplerinin sosyal medya kullanımının (Şimşek ve Koçak, 2022), futbol kulüplerinin sosyal medyayı iletişim aracı olarak kullanmasının (Yaraş ve Göksel, 2021), izleyicilerin tezahüratlarının (Kuru, 2009), spor kulüplerinin spor markaları üzerindeki etkilerinin (Ustakara ve Aydemir, 2016) ve Türkiye'de futbol taraftarlarının taraftar olgularının (Tepeköylü, 2016) incelendiği görülmüştür. Uluslararası Futbol kulüplerinin sloganlarının çözümlemeleri hakkında yapılan araştırmaların sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Uluslararası literatür incelendiğinde ise, izleyici sloganlarının futbolcular üzerine etkisinin (Calleja, Muscat, ve Decelis, 2022) incelendiği fakat futbol kulüpleri sloganları ile ilgili yapılan araştırmaların (Papoutzis, Kyridis, Fotopoulos, ve Ifigeneia, 2014) sınırlı oldukları görülmektedir. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı Avrupa'daki futbol kulüplerinin sloganlarının çözümlerinin yapılmasıdır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir. Bu yöntem, basılı ve elektronik materyalleri inceleyip değerlendirir. Araştırma süreci konu seçimiyle başlar; ardından dokümana ulaşma, dokümanı sınırlama, orijinalliğini teyit etme, detaylı okuma, içerik analizi, kategorilerin veya temaların oluşturulması, verilerin raporda kullanılması ve yorumlanması adımlarını içerir (Kıral, 2020). Bu analiz türü belgesel tarama olarak da bilinir (Karasar, 2005). Bowen'a (2009) göre ise doküman analizi, basılı ve elektronik materyallerin incelenmesi ve değerlendirilmesi sürecini ifade eder. Bu süreçte, bilgisayar tabanlı ve internet erişimli kaynaklar da kullanılarak bilgi

toplama ve analiz işlemleri gerçekleştirilir. Aynı zamanda bu süreç, araştırma konusu olan olay veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin incelenmesi olarak da tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Başka bir tanıma göre doküman analizi, farklı yazılı metin formatlarından birincil araştırma verileri toplamayı, incelemeyi, sorgulamayı ve analiz etmeyi içerir (O'leary, 2004). Özetle, başka kaynaklar tarafından oluşturulmuş çeşitli yazı, belge, yapı veya kalıntıların toplanması ve değerlendirilmesi doküman analizi olarak tanımlanmaktadır (Seyidoğlu, 2016).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, İspanya (4 kulüp), İngiltere (5 Kulüp), Almanya (2 Kulüp), Türkiye (3 Kulüp), Portekiz (2 Kulüp), Fransa (2 Kulüp) ve Hollanda (3 Kulüp) liglerinde yer alan, en fazla taraftar grubuna ve gelire sahip 21 futbol kulübüdür (Tablo 1). Bu araştırmada Avrupa'nın üst düzey liglerinde faaliyet gösteren futbol takımları ulaşılmış oldukları taraftar kitlelerine ve sadece ülkelerinde değil tüm dünyaca tanınırlıklarına göre seçilerek belirlenmiştir. Aynı zamanda seçilen takımların köklü kulüp tarihi ve gelenekleri de dikkate alınmıştır.

Tablo 1. Araştırmanın çalışma grubu

Ülke	Kulüp Sayısı
İspanya	4
İngiltere	5
Almanya	2
Türkiye	3
Portekiz	2
Fransa	2
Hollanda	3

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, futbol kulüplerinin resmi internet sitelerinden elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın verilerinin analizinde doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, mevcut kayıtlar ve belgeler üzerinden bilgi toplama sürecini ifade eder. Bu süreç, belirli bir hedefe yönelik olarak kaynakların araştırılması, incelemesi, not alınması ve değerlendirilmesi adımlarını içerir.

BULGULAR

Avrupa'daki Futbol Kulüplerinin Sloganları ve Çözümlenmeleri

Şekil 1. FC Barcelona, 1899

Takım adı: FC Barcelona

Ülke: İspanya

Kuruluş tarihi/ ligi: 1899 / La Liga

Slogan: "Més que un club" (Sadece bir kulüp değil)

Çözümleme: İspanyolca olan bu ifade, sadece futbol takımı olarak değil, aynı zamanda bir topluluk ve bir kültür simgesi olarak Barcelona'nın ne kadar önemli olduğunu vurgular. Bu motto, Barcelona'nın sadece futbol sahasında değil, aynı zamanda toplumsal, kültürel ve siyasi alanlarda da etkili olduğunu ifade eder.

Barcelona Futbol Kulübü, Katalan kimliği ve özerkliğinin sembolü olarak görülür. Bu nedenle, "Més que un club", sadece bir spor kulübü olmanın ötesinde, bir topluluğun ve bir halkın simgesi olduğunu ifade eder (Sloganci.com, 2024).

Şekil 2. Real Madrid CF, 1902

Takım adı: Real Madrid CF

Ülke: İspanya

Kuruluş tarihi/ ligi: 1902 / La Liga

Slogan: "Hala Madrid y nada más" (Sadece Madrid için ileri ve başka hiçbir şey)

Çözümleme: "Hala Madrid" ifadesinin kökeni tam olarak bilinmese de 20. yüzyılın ortalarında popülerleştiği ve kulübün tarihinde önemli bir yer edindiği düşünülmektedir.

"Hala" kelimesi Arapça kökenli olup "ileri" veya "haydi" anlamına gelirken, İspanyolca'da da benzer bir anlam taşır ve tezahürat veya destek ifadesi olarak kullanılır. Bu nedenle, "Hala Madrid" ifadesi, Real Madrid takımının sahada ileriye doğru hareket etmesi ve başarıya ulaşması için bir teşvik olarak kabul edilir. Bilinen adıyla "Hala Madrid" sloganı, Real Madrid CF'nin tarihinde ve taraftar kültüründe derin kökleri olan, kulübün başarılarını ve hedeflerini kutlayan, taraftarların birliğini ve takıma olan bağlılığını simgeleyen güçlü bir ifadedir. Bu slogan, Real Madrid'in geçmişini, bugünü ve geleceğini bir araya getiren evrensel bir çağrıdır (Real Madrid CF - "Hala Madrid" (Madrid İçin İleri) Sloganı - Sloganci.com).

Şekil 3. Sevilla FC, 1890

birçok dönemde kendini göstermiş bir özelliktir. “Nunca Se Rinde” sloganı, Sevilla FC’nin tarihindeki zorluklara karşı gösterdiği direncin, sahadaki mücadelecilik ruhunun ve taraftarlarının bitmeyen desteğinin bir sembolüdür. Bu slogan, kulübün geçmişinden aldığı ilhamla geleceğe umutla bakmasını sağlayan bir felsefe olarak Sevilla FC’nin her yönüyle bütünleşmiştir (Sloganci.com, 2024).

Takım adı: Sevilla FC

Ülke: İspanya

Kuruluş tarihi/ ligi: 1890 / La Liga

Slogan: “Nunca Se Rinde” (Asla Pes Etmez)

Çözümleme: “Nunca Se Rinde” ifadesi, Sevilla’nın sadece futbol maçlarında değil, aynı zamanda zorluklar ve engeller karşısında da pes etmeyen, dirençli bir karakter sergilediğini vurgular. Bu, kulübün tarihindeki

Şekil 4. Atlético Madrid, 1903

Bu, Atlético Madrid’in sadece sahadaki başarıları için değil, aynı zamanda futbolun getirdiği zorluklarla mücadele etme ve üstesinden gelme azmi için de hatırlanmasını sağlar. Taraftarlar için “Nunca Dejes De Creer”, sadece bir slogan olmanın ötesinde, bir yaşam biçimi ve Atlético Madrid’e olan bağlılıklarının bir ifadesidir. Maçlarda, şehirde ve sosyal medyada bu sloganı sıkça görmek mümkündür (Sloganci.com, 2024).

Takım adı: Atlético Madrid

Ülke: İspanya

Kuruluş tarihi/ ligi: 1903 / La Liga

Slogan: “Nunca Dejes De Creer” (Asla İnanmayı Bırakma)

Çözümleme: “Nunca Dejes De Creer” sloganı, Atlético Madrid’in tarihindeki zorluklara karşı gösterdiği direnci, takımın ve taraftarlarının asla pes etmeyen ruhunu ve futbolun ötesinde bir topluluğun parçası olma hissini temsil eder.

Şekil 5. FC Liverpool, 1892

Takım adı: FC Liverpool

Ülke: İngiltere

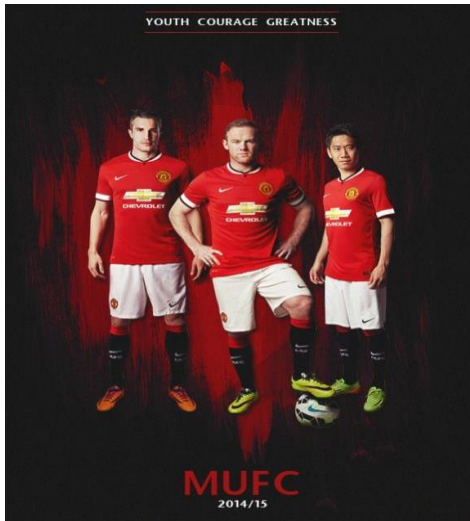
Kuruluş tarihi/ ligi: 1892 / Premier Lig

Slogan: “You’ll Never Walk Alone” (Asla Yalnız Yürümeceksin)

Çözümleme: “You’ll Never Walk Alone” şarkısı, aslen 1945 yapımı “Carousel” müzikalinden bir şarkıdır. Richard Rodgers ve Oscar Hammerstein II tarafından yazılan bu şarkı, müzikalin

bir sahnesinde karakterlerin birbirlerine destek olmalarını ve zor zamanlarda bile umutlarını kaybetmemelerini anlatır. 1960'ların başında, Liverpool'da popüler olan Merseybeat müzik akımının bir parçası olarak Gerry and the Pacemakers tarafından cover'lanmış ve bu versiyon büyük bir hit olmuştur.

Liverpool FC'nin Anfield Stadyumu'nda maç öncesi ritüellerinin bir parçası haline gelen şarkı, ilk kez 1960'lı yıllarda çalınmaya başlandı. O dönemde İngiltere'deki birçok stadyumda popüler müzikler çalınırken, Liverpool taraftarları bu şarkıyı benimseyerek onu kendi marşı haline getirdiler. Şarkının güçlü ve umut veren sözleri, taraftarların zor zamanlarda takımlarına olan desteğini ifade etmekte mükemmel bir araç oldu. Liverpool FC'nin tarihindeki bazı trajik olaylar, "You'll Never Walk Alone" sloganının önemini daha da artırmıştır. Özellikle 1989 yılında Hillsborough faciasında 96 Liverpool taraftarının hayatını kaybetmesi, kulüp ve taraftarlar arasındaki bağın ne kadar güçlü olduğunu göstermiştir. Bu olayın ardından şarkı, yas tutanların acılarını paylaşma ve birlikte güç bulma aracı olarak kullanılmıştır (Sloganci.com, 2024).

Şekil 6. Manchester United , 1878

Takım adı: Manchester United

Ülke: İngiltere

Kuruluş tarihi/ ligi: 1878 / Premier Lig

Slogan: "Youth, Courage, Greatness" (Gençlik, Cesaret, Büyüklük)

Çözümleme: "Youth, Courage, Greatness" yani "Gençlik, Cesaret, Büyüklük" sloganı, kulübün değerlerini ve tarihini yansıtan bir motto olarak kabul edilir. Bu slogan, Manchester United'ın genç yeteneklere olan inancını, sahada ve saha dışında gösterdiği cesareti ve futbol dünyasındaki büyük başarılarını simgeler.

Gençlik (Youth):

Kulübün gençlik akademisi, dünya çapında sayısız yıldız futbolcuyu yetiştirmiştir. "Busby Babes" olarak bilinen ve 1950'lerin sonunda Sir Matt Busby'nin yönetimindeki genç takım, bu geleneğin en ünlü örneklerinden biridir. 1958'de Münih hava felaketinde birçok genç yeteneğini kaybetmesine rağmen, kulüp genç oyunculara olan inancını sürdürmüş ve bu stratejiyi devam ettirmiştir. Sir Alex Ferguson döneminde de "Class of '92" olarak bilinen David Beckham, Paul Scholes, Ryan Giggs, Nicky Butt, Gary ve Phil Neville gibi oyuncular bu geleneğin devamı niteliğindedir.

Cesaret (Courage):

Manchester United, tarih boyunca cesur futbol anlayışı ve karşılaştığı zorluklar karşısında gösterdiği dirençle tanınır. Münih hava felaketinden sonra takımın yeniden ayağa kalkması ve 1968'de Avrupa Kupası'nı kazanması, bu cesaretin en büyük göstergelerinden biridir.

Büyüküklü (Greatness):

Manchester United, İngiltere Premier Ligi'nin en başarılı kulübüdür ve birçok kez lig şampiyonluğu kazanmıştır. Uluslararası arenada da büyük başarılar elde etmiş, UEFA Şampiyonlar Ligi'ni birden fazla kez kazanmıştır. Kulübün büyüklüğü, sadece kazandığı kupalarla değil, aynı zamanda dünya çapında milyonlarca taraftarıyla ve marka değeriyle de ölçülür. Manchester United, global bir fenomen haline gelmiş ve spor endüstrisindeki en değerli markalardan biri olarak kabul edilmektedir (Sloganci.com, 2024).

Şekil 7. Manchester City, 1880

Takım adı: Manchester City

Ülke: İngiltere

Kuruluş tarihi/ ligi: 1880 / Premier Lig

Slogan: "Pride In Battle" (Savaşta Gurur)

Çözümleme: Manchester City'nin "Pride In Battle" sloganı, kulübün toplulukla olan ilişkisini de yansıtır. Manchester şehrinin işçi sınıfı kökenlerine bağlı kalarak, kulüp yerel topluluğa destek olma ve onlarla birlikte büyüme konusunda büyük bir gurur duyar. Cityzens Giving gibi sosyal sorumluluk projeleri, kulübün

topluma olan bağlılığını ve "savaşta" sadece futbol anlamında değil, sosyal anlamda da gurur duyduğunu gösterir. Taktiksel açıdan bakıldığında, "Pride In Battle" ifadesi, Manchester City'nin sahadaki oyun tarzını da tanımlar. Teknik direktör Pep Guardiola'nın liderliğinde, takım yüksek pres, pas odaklı oyun ve rakibe karşı üstünlük kurma stratejileriyle tanınır. Bu oyun tarzı, her maçta en iyi performansı sergileme ve rakiplere karşı gururlu bir mücadele sunma arzusunu yansıtır (Sloganci.com, 2024).

Şekil 8. Arsenal FC, 1886

Takım adı: Arsenal FC

Ülke: İngiltere

Kuruluş tarihi/ ligi: 1886 / Premier Lig

Slogan: "Victoria Concordia Crescit" (Zafer, Uyumla Büyür)

Çözümleme: Sloganın kökeni, Arsenal'in tarihinde önemli bir döneme, 1940'lı yıllara dayanır. II. Dünya Savaşı sırasında, Arsenal'in Highbury stadyumu savaş

çabalarına destek amacıyla hava savunma birlikleri tarafından kullanılmıştır. Bu dönemde futbol faaliyetleri büyük ölçüde sekteye uğramış, ancak kulüp toplulukla olan bağlarını güçlendirerek bu zor zamanları atlarmayı başarmıştır. Savaş sonrası dönemde, Arsenal'in yöneticilerinden Harry Homer, bu birlikteliği ve takım ruhunu vurgulamak için "Victoria Concordia Crescit" sloganını benimsemiştir.

Slogan, takımın başarılarının sadece bireysel yeteneklerle değil, aynı zamanda oyuncular, teknik ekip ve taraftarlar arasındaki uyum ve birliktelikle mümkün olduğu inancını ifade eder. Arsenal, tarih boyunca bu felsefeyi benimseyerek, saha içinde ve dışında birlik ve beraberlik içinde hareket etmeye özen göstermiştir (Sloganci.com, 2024).

Takım adı: Chelsea FC

Ülke: İngiltere

Kuruş tarihi/ ligi: 1905 / Premier Lig

Slogan: "Keep The Blue Flag Flying High", (Mavi Bayrağı Yükseklerde Tut)

Çözümleme: Bu slogan, Chelsea'nın geleneksel renklerine ve taraftarlarının takımlarına olan bağlılıklarına atıfta bulunur. Mavi, Chelsea'nın ana renklerinden biridir ve kulübün formaları, logosu ve çeşitli pazarlama materyallerinde sıklıkla kullanılır. "Mavi Bayrak", Chelsea'nın başarılarını ve futbol dünyasındaki prestijini temsil eder. Taraftarlar, bu ifadeyi kullanarak takımlarının her zaman yüksek standartlarda performans sergilemesini ve başarılar elde etmesini teşvik ederler.

Şekil 9. Chelsea FC, 1905

"Keep The Blue Flag Flying High" sloganı, Chelsea taraftarlarının takımlarına olan inancını ve desteğini ifade eder. Maç günlerinde, Stamford Bridge'deki atmosferi canlandırmak ve oyunculara moral vermek için bu slogan sıkça tezahüratlar arasında yer alır. Ayrıca, taraftarlar bu sloganı sosyal medyada, forumlarda ve diğer çeşitli platformlarda kullanarak Chelsea'nın başarılarını kutlar ve takımlarını desteklerler (Sloganci.com, 2024).

Takım adı: Borussia Dortmund

Ülke: Almanya

Kuruş tarihi/ ligi: 1909 / Bundesliga

Slogan: "Echte Liebe" (Gerçek Aşk)

Çözümleme: "Echte Liebe" sloganı, Borussia Dortmund'un futbol dünyasındaki yerini ve taraftarlarıyla olan ilişkisini ifade eder. Bu slogan, sadece bir pazarlama aracı olmanın ötesinde,

Şekil 10. Borussia Dortmund, 1909

kulübün kimliğinin ve kültürünün bir parçası haline gelmiştir. Borussia Dortmund taraftarları, takımlarına olan bağlılıklarını ve tutkularını bu slogan aracılığıyla ifade ederler.

Borussia Dortmund, taraftar odaklı bir kulüp olarak bilinir. Signal Iduna Park (eski adıyla Westfalenstadion) stadyumu, maç günlerinde 80.000'den fazla taraftarı ağırlayarak Almanya'nın en büyük futbol stadyumlarından biridir. Özellikle "Gelbe Wand" (Sarı Duvar) olarak bilinen Güney Tribünü, dünyanın en etkileyici taraftar gruplarından birine ev sahipliği yapar. Bu tribün, maç sırasında oluşturduğu atmosfer ve görsel şovlarla ünlüdür.

"Echte Liebe" sloganı, Borussia Dortmund'un futbol anlayışını da yansıtır. Kulüp, genç yetenekleri keşfetme ve geliştirme konusunda ün yapmıştır. Mario Götze, Marco Reus ve Jadon Sancho gibi yıldızların yetişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Borussia Dortmund, bu genç yetenekleri büyük kulüplerin dikkatine sunarak, onları dünya çapında tanınan futbolcular haline getirmiştir (Sloganci.com, 2024).

Şekil 11. FC Bayern München, 1900

Takım adı: FC Bayern München

Ülke: Almanya

Kuruluş tarihi/ ligi: 1900 / Bundesliga

Slogan: "Mia San Mia" (Biz, Biziz)

Çözümleme: "Mia San Mia" ifadesi Bavyera lehçesinde bir ifadedir ve Almanca'nın standart formunda "Wir sind wir" olarak çevrilebilir. Bu ifade, "Biz kendimiziz" veya "Biz, biziz" anlamına gelir ve kulübün özgünlüğünü, bağımsızlığını ve güçlü kimliğini vurgular.

Bayern Munich, bu sloganla birlikte, takımın ve taraftarlarının birbirlerine olan bağlılığını ve ortak hedeflere olan inancını ifade eder. Bayern Munich, disiplin, kararlılık ve mükemmeliyetçilik gibi değerleri benimsemiş bir kulüptür. "Mia San Mia" felsefesi, bu değerlerin bir yansımasıdır ve kulübün her seviyede – yönetimden, teknik ekibe, oyunculara ve taraftarlara kadar – mükemmeli arama hedefini gösterir. Bu, aynı zamanda, zorluklar ve rekabet karşısında asla pes etmeme ve her zaman en iyisini yapma azmini de temsil eder. Bu slogan, sadece futbol dünyasında değil, aynı zamanda iş ve pazarlama alanlarında da bir örnek teşkil etmiştir. Kulübün ürünleri ve ticari faaliyetleri, bu güçlü kimlik duygusu etrafında şekillenmiştir (Sloganci.com, 2024).

Şekil 12. Galatasaray A.Ş., 1905

Takım adı: Galatasaray A.Ş

Ülke: Türkiye

Kuruluş tarihi/ ligi: 1905 / Türkiye Süper ligi

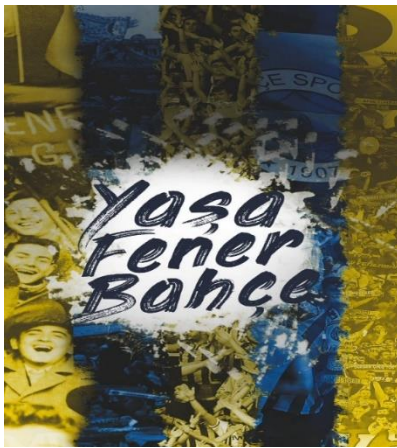
Slogan: “Avrupa Fatihı”

Çözümleme: Galatasaray’ın “Avrupa Fatihı” olarak anılmasının hikayesi, 1905 yılında kurulan kulübün uzun ve zengin tarihine dayanır. Ancak bu unvanın en büyük dayanağı, 1999-2000 sezonunda yaşanan tarihi başarılarıdır. O sezon UEFA Kupası’nda mücadele eden Galatasaray, çeyrek finalde İspanyol devi Real Madrid’i eleyerek dikkatleri üzerine çekmiş, yarı finalde de İtalyan ekibi Bologna’yı saf dışı bırakarak finale yükselmiştir.

Finalde İngiliz ekibi Arsenal ile karşılaşan Galatasaray, normal süresi ve uzatmaları 0-0 biten maçta penaltı atışlarına gitmiş ve rakibini 4-1 mağlup ederek UEFA Kupası’nı kazanmıştır. Bu başarı, Türk futbol tarihi için bir dönüm noktası olmuş ve Galatasaray’ı Avrupa futbolunun zirvesine taşımıştır.

Galatasaray’ın Avrupa’daki zaferi sadece UEFA Kupası ile sınırlı kalmamıştır. UEFA Kupası’nı kazanan takımın, o yılın Şampiyonlar Ligi şampiyonu ile karşılaştığı UEFA Süper Kupa maçında, Galatasaray Real Madrid’i 2-1 mağlup ederek bir başka prestijli kupayı müzesine götürmüştür. Bu başarılar, Galatasaray’ı Türkiye’den Avrupa kupalarında iki büyük kupa kazanan ilk ve tek takım yapmıştır.

“Avrupa Fatihı” unvanı, Galatasaray’ın sadece bu iki kupayla sınırlı olmayan Avrupa serüveninin de bir özeti gibidir. Galatasaray, tarih boyunca birçok kez UEFA Şampiyonlar Ligi’nde grup aşamalarını geçmiş ve çeyrek final gibi önemli başarılar elde etmiştir. Bu başarılar, Türk futbolunun Avrupa’daki yüzünü değiştirmiş ve Türkiye’nin futbol kültürüne büyük katkılar sağlamıştır (Sloganci.com, 2024).

Şekil 13. Fenerbahçe A.Ş., 1907

Takım adı: Fenerbahçe A.Ş

Ülke: Türkiye

Kuruluş tarihi/ ligi: 1907 / Türkiye Süper ligi

Slogan: “Yaşar Fenerbahçe”

Çözümleme: “Yaşar Fenerbahçe” ifadesi, Fenerbahçe’nin sadece bir futbol takımı olmadığını, aynı zamanda bir yaşam biçimi olduğunu vurgular. Bu slogan, taraftarların takımlarına olan bağlılıklarını ve Fenerbahçe’nin hayatlarındaki önemini gösterir. Fenerbahçe taraftarları, takımlarının maçlarını

izlerken, galibiyetlerini kutlarken veya zor zamanlarda bile bu sloganı kullanarak birlik ve beraberlik mesajı verirler.

Fenerbahçe'nin tarihine bakıldığında, birçok başarıya imza atıldığını görmek mümkündür. Türkiye Süper Lig şampiyonlukları, Türkiye Kupası zaferleri ve uluslararası arenada elde edilen başarılar, kulübün spor tarihindeki yerini sağlamlaştırmıştır. Ancak Fenerbahçe'nin taraftarları için kulübün başarılarından daha önemli olan, takımın sahip olduğu değerler ve taraftarlarla kurduğu derin bağıdır.

“Yaşa Fenerbahçe” sloganı, aynı zamanda taraftarların takımlarına olan inancını ve desteklerini ifade eder. Fenerbahçe maçlarında stadyumları dolduran sarı-lacivertli taraftarlar, takımlarını coşkuyla desteklerken bu sloganı sıkça haykırırlar. Bu slogan, maç öncesi motivasyon konuşmalarında, tezahüratlarda ve Fenerbahçe'nin her türlü sosyal ve kültürel etkinliğinde karşımıza çıkar (Sloganci.com, 2024).

Takım adı: Beşiktaş JK

Ülke: Türkiye

Kuruş tarihi/ ligi: 1903 / Türkiye Süper ligi

Slogan: “Kara Kartallar”

Çözümleme: Kara Kartal, asaleti, gücü ve yüksek uçuş kabiliyetiyle bilinen bir yırtıcı kuş türüdür. Beşiktaş taraftarları, takımlarının sahadaki performansını bu özelliklerle özdeşleştirirler. Sahada mücadele ederken gösterdikleri direnç ve kararlılık, bu lakabın takıma yakışır bir şekilde kullanılmasını sağlamıştır.

Şekil 14. Beşiktaş JK, 1903

Beşiktaş'ın “Kara Kartallar” sloganı, aynı zamanda taraftarların takımlarına olan bağlılığını ve desteklerini de ifade eder. Maç günlerinde tribünlerde “Kara Kartallar” tezahüratları yankılanır ve taraftarlar, siyah-beyaz renklerle takımlarını coşkuyla desteklerler. Bu slogan, Beşiktaş'ın sadece futbol takımı için değil, basketbol, voleybol gibi diğer branşlar için de kullanılır ve kulübün bütün sporcularını temsil eder.

Beşiktaş'ın “Kara Kartallar” lakabı, kulübün tarihinde önemli bir yer tutar. Zaman içinde bu lakap, kulübün resmi sembollerinden biri haline gelmiş ve kulübün resmi mağazalarında satılan ürünlerde, sosyal medya hesaplarında ve pazarlama kampanyalarında sıkça kullanılmıştır (Sloganci.com, 2024).

Şekil 15. FC Porto, 1893

mutlak monarşiye karşı çıkan bir güç merkeziydi. Şehir, uzun ve zorlu bir kuşatmaya direnmiş ve sonunda zafer kazanmıştır. Bu tarihi olay, Porto'nun “yenilmez” ruhunu ve halkının cesaretini simgeler.

“Immortal” yani “Ölümsüz” ifadesi ise, kulübün tarih boyunca gösterdiği süreklilik ve kalıcılığı ifade eder. FC Porto, zaman içinde birçok zorlukla karşılaşmış olmasına rağmen, her zaman güçlü bir şekilde ayakta kalmayı ve başarılarını sürdürmeyi başarmıştır. Bu özellik, kulübün taraftarları arasında derin bir bağlılık ve gurur duygusu yaratmıştır (Sloganci.com, 2024).

Takım adı: FC Porto

Ülke: Portekiz

Kuruş tarihi/ ligi: 1893 / Primeira Liga

Slogan: “Invicta e Imortal” (Yenilmez ve Ölümsüz)

Çözümleme: Porto şehri, “Cidade Invicta” (Yenilmez Şehir) olarak da bilinir. Bu unvan, 19. yüzyılda Portekiz İç Savaşı sırasında şehrin gösterdiği dirençten kaynaklanmaktadır. O dönemde Porto, liberal idealleri savunan ve

Şekil 16. Benfica, 1904

gelerek daha güçlü bir topluluk oluşturabileceği anlamına gelir. Benfica için bu slogan, takımın birliğini, taraftarlarının çeşitliliğini ve kulübün topluma olan katkısını simgeler. Benfica'nın kuruluşu 1904 yılına dayanır ve kulüp, kurulduğu günden bu yana birçok farklı etnik kökenden ve sosyal sınıftan insanı bir araya getirmiştir. Portekiz'in başkenti Lizbon'da yer alan kulüp hem şehrin hem de ülkenin en popüler futbol takımlarından biri haline gelmiştir. Benfica'nın taraftar kitlesi, “E Pluribus Unum” sloganının bir yansıması olarak, geniş bir yelpazeye sahiptir ve bu da kulübün her kesimden insanı kucaklayan bir yapıda olduğunu gösterir. Benfica'nın futbol felsefesi de “E Pluribus Unum” ilkesini yansıtır. Takım oyunu, bireysel yeteneklerden daha fazla önemsenir ve oyuncular arasındaki uyum, başarı için kritik bir faktör olarak görülür.

Takım adı: Benfica

Ülke: Portekiz

Kuruş tarihi/ ligi: 1904 / Primeira Liga

Slogan: “E Pluribus Unum” (Bir Çoktan Bir)

Çözümleme: “E Pluribus Unum” ifadesi, aslen Amerika Birleşik Devletleri'nin Büyük Mührü'nde ve para biriminde de kullanılan bir motto olup, “birçok kişiden bir bütün” yaratma fikrini temsil eder. Bu, farklı kökenlerden, sınıflardan ve inançlardan insanların bir araya

Kulüp, genç yetenekleri keşfetme ve geliştirme konusunda da ünlüdür, bu da genç oyuncuların bir araya gelerek takımın geleceğini oluşturmaya olanak tanır (Sloganci.com, 2024).

Şekil 17. Olympique Lyonnais, 1950

ve oyun tarzını da simgeler. Kulüp, genç yetenekleri keşfetme ve geliştirme konusunda özellikle ünlüdür ve bu yaklaşım, Lyon'un Fransız futbolundaki önemli rolünü pekiştirmektedir.

Slogan, ayrıca Lyon taraftarlarının takımlarına olan inancını ve desteğini gösterir. Maç günlerinde, taraftarlar bu sloganı tezahüratlarla ve şarkılarla dile getirirler, böylece takımlarına olan bağlılıklarını ve birlikteliklerini ifade ederler. Stadyum atmosferi, bu tür sloganlarla daha da coşkulu ve etkileyici hale gelir.

Olympique Lyonnais'ın başarıları, bu sloganın sadece bir tezahürat olmadığını, aynı zamanda kulübün başarılarını ve hedeflerini gerçekleştirmedeki kararlılığını da gösterir. Kulüp hem saha içinde hem de saha dışında toplulukla bütünleşmeyi ve sosyal sorumluluk projelerine katılmayı önemser (Sloganci.com, 2024).

Şekil 18. Paris Saint-Germain Football Club, 1970

moda ve sanatın dünya başkenti olarak da kabul edildiği geniş bir anlam taşır. PSG taraftarları, bu sloganı kullanarak takımlarının bu büyük şehrin temsilcisi olduğunu ve Paris'in prestijini sahada temsil ettiğini vurgularlar.

Slogan, aynı zamanda taraftarların takımlarına olan bağlılığını ve takım ruhunu da pekiştirir. Maç günlerinde, Parc des Princes'teki atmosferi canlandıran ve rakip takımlara karşı bir baskı

Takım adı: Olympique Lyonnais

Ülke: Fransa

Kuruş tarihi/ ligi: 1950 /Fransa Ligue 1

Slogan: "Nous sommes l'Olympique Lyonnais"
(Biz Olympique Lyonnais'ız)

Çözümleme: "Nous sommes l'Olympique Lyonnais" sloganı, kulübün değerlerini ve taraftarlarının takıma olan bağlılığını yansıtır. Bu slogan, aynı zamanda Lyon'un futbol felsefesini

Takım adı: Paris Saint-Germain Football Club

Ülke: Fransa

Kuruş tarihi/ ligi: 1970 /Fransa Ligue 1

Slogan: "Ici C'est Paris" (Burası Paris)

Çözümleme: "Ici C'est Paris" sloganı, kulübün Parc des Princes stadında ve taraftarlar arasında sıkça kullanılır. Bu ifade, Paris'in sadece Fransa'nın başkenti değil, aynı zamanda kültür,

unsuru olarak kullanılan tezahüratlar arasında yer alır. “Ici C’est Paris” tezahüratı, maç öncesinde, gollerden sonra ve önemli anlarda taraftarlar tarafından coşkuyla haykırılır.

PSG'nin uluslararası alanda tanınırlığı arttıkça, “Ici C’est Paris” sloganı da dünya çapında daha fazla bilinir hale gelmiştir. Kulübün yüksek profilli transferleri ve yıldız futbolcuları (örneğin, Neymar, Kylian Mbappé ve Lionel Messi gibi), bu sloganın global bir futbol kültürü içinde yayılmasına katkıda bulunmuştur (Sloganci.com, 2024).

Şekil 19. FC Ajax, 1900

Takım adı: FC Ajax

Ülke: Hollanda

Kuruş tarihi/ ligi: 1900 /Eerste Divisie

Slogan: “De Godenzonen” (Tanrıların Oğulları)

Çözümleme: Ajax, Truva Savaşı'nda savaştan ve cesaretiyle tanınan bir figürdür. Bu mitolojik köken, kulübün “De Godenzonen” lakabını almasında etkili olmuştur. Ajax'ın futbolcuları, sahadaki yetenekleri ve cesaretleriyle bu mitolojik kahramanın özelliklerini yansıtmaktadırlar.

Ajax'ın futbol felsefesi, teknik beceri, takım oyunu ve saldırgan futbol üzerine kuruludur. Kulüp, genç yetenekleri keşfetme ve onları dünya çapında yıldızlar haline getirme konusunda ünlüdür. Johan Cruyff, Marco van Basten, Dennis Bergkamp, Frank Rijkaard ve Patrick Kluivert gibi futbol efsaneleri Ajax altyapısından yetişmiştir. Bu oyuncular, Ajax'ın “Tanrıların Oğulları” olarak anılmasını sağlayan futbol mirasının bir parçasıdır.

Ajax, ulusal ve uluslararası arenada büyük başarılar elde etmiştir. Kulüp, çok sayıda Eredivisie (Hollanda Ligi) şampiyonluğunun yanı sıra, UEFA Şampiyonlar Ligi'ni (eski adıyla Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası) dört kez kazanmıştır. 1970'lerde ve 1990'larda elde edilen bu başarılar, Ajax'ın Avrupa futbolundaki elit statüsünü pekiştirmiştir (Sloganci.com, 2024).

Şekil 20. PSV Eindhoven, 1913

Takım adı: PSV Eindhoven

Ülke: Hollanda

Kuruş tarihi/ ligi: 1913 /Eerste Divisie

Slogan: “Eendracht Maakt Macht” (Birlik Güçtür)

Çözümleme: Bu slogan, kulübün temel felsefesini ve değerlerini yansıtır. “Eendracht Maakt Macht”, takım oyuncularını, teknik ekip, yönetim ve taraftarlar arasındaki birlikteliğin önemini

vurgular. Bu birlik ve beraberlik anlayışı, PSV'nin tarih boyunca gösterdiği başarılı performansların temel taşlarından biri olmuştur.

Sloganın kökeni, genellikle birlik ve beraberliğin gücüne atıfta bulunan tarihi bir ifadeye dayanır. Bu ifade, birçok kültürde ve toplumda, ortak hedeflere ulaşmak için insanların bir araya gelmesinin önemini vurgulayan bir prensip olarak kabul edilir. PSV için bu, takımın her bir üyesinin bireysel yeteneklerinin ötesinde, kolektif bir çaba ile daha büyük başarılarla ulaşabileceği anlamına gelir.

PSV'nin sloganı aynı zamanda taraftarlar arasında da bir kenetlenme çağrısıdır. Maç günlerinde, taraftarlar bu sloganı tezahüratlarla ve şarkılarla dile getirirler, böylece takımlarına olan desteği ve takım ruhunu güçlendirirler. Bu, özellikle zorlu maçlarda veya rakipler karşısında takımın moralini yükseltmek için önemlidir.

Kulübün tarihine bakıldığında, "Eendracht Maakt Macht" sloganının sadece bir motto olmadığı, aynı zamanda PSV'nin başarılarının arkasındaki itici güç olduğu görülür. Kulüp, Hollanda Eredivisie'de çok sayıda şampiyonluk kazanmış, KNVB Beker (Hollanda Kupası) ve Johan Cruyff Schaal (Hollanda Süper Kupası) gibi yerel turnuvalarda başarılar elde etmiştir (Sloganci.com, 2024).

Şekil 21. Feyenoord Rotterdam, 1908

Takım adı: Feyenoord Rotterdam

Ülke: Hollanda

Kuruluş tarihi/ ligi: 1908 /Eerste Divisie

Slogan: "Geen Woorden Maar Daden" (Söz Yok, Eylem Var)

Çözümleme: "Geen Woorden Maar Daden" ifadesi, Feyenoord'un sadece konuşmak yerine sonuçlarla konuşmayı tercih ettiğini vurgular. Bu, takımın sahada gösterdiği mücadeleci ruhu ve kazanma arzusunu yansıtır. Feyenoord taraftarları için bu

slogan, sadece futbol maçlarıyla sınırlı kalmayıp, hayatın her alanında geçerli bir felsefe olarak kabul edilir. Çalışkanlık, azim ve kararlılık, bu sloganın temsil ettiği değerler arasındadır. Feyenoord, tarih boyunca birçok başarıya imza atmıştır. Kulüp, Hollanda ligi Eredivisie'de birçok kez şampiyon olmuş, KNVB beker (Hollanda Kupası) ve Johan Cruyff Schaal (Hollanda Süper Kupası) gibi yerel turnuvalarda başarılar elde etmiştir. Ayrıca, 1970 yılında Avrupa'nın en prestijli kulüp turnuvası olan UEFA Şampiyonlar Ligi'nin öncülü olan Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nı kazanarak uluslararası alanda da adını duyurmuştur. Feyenoord taraftarları, takımlarının bu sloganı benimsemesini ve sahada her zaman yüzde yüzlerini vermesini beklerler. Rotterdam şehrinin işçi sınıfı kökenli olması ve liman şehri olmasından dolayı, bu duruş şehrin genel karakteriyle de örtüşmektedir. Feyenoord taraftarları, takımlarının bu mütevazı ve çalışkan kimliğini gururla taşırlar ve bu, onların diğer takımların taraftarlarından ayrıldığı bir özelliktir (Sloganci.com, 2024).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada Avrupa'nın çeşitli liglerinden 21 futbol takımı ele alınmıştır. Yapılan doküman incelemesi sonucunda, kulüplerin slogan çözümleri:

İspanya kulüpleri (FC Barcelona, 1899; Real Madrid CF, 1902; Sevilla FC, 1890; Atletico Madrid, 1903) için; İspanya'da futbol takımlarının ve İspanyol taraftarların uyumu oldukça güçlü olduğu görülmektedir. Futbol, İspanya'da bir tutkudur ve taraftarlar genellikle takımlarına büyük bir bağlılık gösterirler. Bu bağlılıkları sloganlarında da net şekilde görülmektedir. İspanya takımları sloganlarına bakıldığında genel olarak kulüple taraftarlar arasında futbol kulübünden daha üst bir Ayrıca, İspanyol taraftarlar genellikle futbolculara büyük saygı gösterirler ve başarılarına gururla sahip çıkarlar. Bu tutku ve bağlılık (Başaran, 1982), İspanya futbolunun önemli bir parçasıdır ve futbolun sosyal ve kültürel dokusunu oluşturur.

İngiltere kulüpleri (FC Liverpool, 1892; Manchester United, 1878; Manchester City, 1880; Arsenal FC, 1886; Chelsea FC, 1905); sloganlarına bakıldığında tarihin etkileri görülmektedir. Sloganların temaları savaş, zafer, cesaret gibi terimler (Hacınebioğlu, 2006) üzerinde yoğunlaşmaktadır. İngiliz kulüpleri aynı zamanda cesur futboluyla ünlü oldukları için bu da sloganlarına yansımıştır. Genç oyunculara verilen değer de sloganlarda net bir şekilde görülmektedir. Bunun en büyük sebebi İngilizlerin aynı zamanda futbolun küresel bir ekonomi olduğunun farkında olduklarını ve altyapıya çok büyük önem verdiklerini gösterir.

Almanya kulüplerine (Borussia Dortmund, 1909; FC Bayern München, 1900) bakıldığında, bu kulüplerde disiplin, bağımsızlık ve kültürünün öne çıktığı görülmektedir. Almanlar disiplinleri ve kültürleri (Kaypakoğlu, 1994) ile tüm dünya tarafından tanınmaktadır. Bunu sloganlarında da göstermişlerdir. Taraftar ve kulüp arasındaki bağlılığın üst düzeyde olduğu da çözümlemede net şekilde görülmektedir.

Türk kulüplerinin (Galatasaray A.Ş., 1905; Fenerbahçe A.Ş., 1907; Beşiktaş JK, 1903) sloganlarında en çok dikkat çeken durumun takım ve taraftar arasındaki bağlılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Takım sloganları, takım kültürüne göre değişiklik gösterse bile taraftar desteği ve bağlılığı (Tepeköylü, 2016) değişmemektedir.

Portekiz kulüplerindeki (FC Porto, 1893; Benfica, 1904) yapılan çözümlemede, taraftarlarının algılarına göre Benfica kulübü kapsayıcılığı ele aldığı, Porto kulübünün ise şehrin tarihinden (Hazar, 2006) gelen direnişi kendilerine motto edinerek taraftarla olan bağını sağladıkları görülmektedir.

Fransa kulüpleri (Olympique Lyonnais, 1950; Paris Saint-Germain Football Club, 1970), şehirle bir bağ oluşturan Paris Saint Germain kulübü taraftarı şehrin kültürüyle bütünleştirmiş ve futbol kulübünden daha fazlası olduklarını (Başaran, 1982) vurgulamayı amaçlamışlardır.

Lyon takımının ise oyun tarzını ve felsefesini sloganına yansıtarak taraftarının desteğini ve sevgisini bu şekilde kazandığı görülmektedir.

Hollanda takımlarında (FC Ajax, 1900; PSV Eindhoven, 1913; Feyenoord Rotterdam, 1908) ise birlik, beraberlik (Hazar, 2006; Kaypakoğlu, 1994), takım efsaneleri ön plana çıkmaktadır. Takımlar başarılarıyla taraftarlarını mutlu etmek ve daha çok kişi tarafından farklı kitlelerce tanınırlığını artırmayı amaçlamışlardır. Yıldız kulüp efsanelerinin bu sloganları kullanmaları kulüp tanınırlığı ve marka değerini büyük ölçüde artırmıştır. Sonuç olarak, takımların kendilerini diğer kulüplerden ayıran ve farklı kılan kültürel özelliklerini ön plana çıkartacak sloganlar kullandıkları görülmektedir.

Araştırmada bahsi geçen Avrupa futbol kulüplerinin sloganlarına genel olarak bakıldığında, kulüplerin kimliğini, değerlerini ve taraftarlarla olan ilişkilerini vurgular. Sloganlar, kulübün kültürel kimliğini, taraftarların bağlılığını, mücadele ve azmi, gurur ve onuru, birlik ve dayanışmayı, ayrıca kulüplerin şehirleriyle olan güçlü bağlarını ifade eder (Adiniu ve Amaefula, 2023). Bu sloganlar, kulüplerin taraftarlarıyla olan duygusal bağlarını güçlendirir, sadece bir kulüp olmadığını vurgular ve aidiyet duygusu yaratır (Başaran, 1982; Hacinebioğlu, 2006; Kaypakoğlu, 1994). Bu bağlamda spor kulüplerine taraftarları ile birlik ve beraberliklerini vurgulayacak, takımlarının kültürlerini doğru bir şekilde taraftara aktaracak sloganlar kullanılması kulüp yöneticilerine önerilmektedir. Bununla birlikte, araştırmacılara, kulüp sloganlarının taraftarı ne ölçüde etkilediğini ortaya koyabilmek amacıyla nitel ve nicel çalışmalar yapmaları önerilmektedir.

Yayın Etiği: Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*” kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Tüm yazarlar araştırmaya eşit oranda katkı sağladıklarını beyan etmektedirler.

KAYNAKLAR

- Adiniu, M. C., ve Amaefula, U. (2023). An analysis of the speech acts in advertisement slogans. *International Journal for Humanities and Social Sciences (IJHS)*, 1(2), 7-13. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10581280>
- Arsenal FC. (1886). Arsenal FC. <https://www.arsenal.com/>
- Atlético Madrid. (1903). Atlético Madrid. <https://en.atleticodemadrid.com/>
- Başaran, E. İ. (1982). Örgütsel davranışın yönetimi. E. İ. Başaran içinde, *Örgütsel Davranışın Yönetimi* (s. 207). A.Ü.E.F. Yayını.
- Benfica. (1904). Benfica. <https://www.slbenfica.pt/en-us/>
- Beşiktaş JK. (1903). Beşiktaş JK. <https://bjk.com.tr/tr>
- Borussia Dortmund. (1909). Borussia Dortmund. <https://www.bvb.de/eng>
- Bowen, G. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 2(9), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Calleja, P., Muscat, A., ve Decelis, A. (2022). The effects of audience behaviour on football players' performance. *Journal of New Studies in Sport Management*, 1(3), 336-353. <https://doi.org/10.22103/JNSSM.2022.18890.1055>
- Chelsea FC. (1905). Chelsea FC. <https://www.chelseafc.com/en>
- FC Ajax. (1900). FC Ajax. <https://english.ajax.nl/>
- FC Barcelona. (1899). FC Barcelona. <https://www.fcbarcelona.com/en/>
- FC Bayern München. (1900). FC Bayern München. <https://fcbayern.com/en>
- FC Liverpool. (1892). FC Liverpool. <https://www.liverpoolfc.com/>
- FC Porto. (1893). FC Porto. <https://www.fcporto.pt/en/>
- Fenerbahçe A.Ş. (1907). Fenerbahçe A.Ş. <https://www.fenerbahce.org/>
- Feyenoord Rotterdam. (1908). Feyenoord Rotterdam. <https://www.feyenoord.com/>
- Galatasaray A.Ş. (1905). Galatasaray A.Ş. <https://www.galatasaray.org/anasayfa>
- Hacinebioğlu, İ. L. (2006). Bilgi ve ifade için bir araç ya da engel olarak slogan. *Felsefe Dünyası*, 2(44), 66-77.
- Hazar, Ç. M. (2006). Kişilik ve iletişim tipleri. *Selçuk İletişim*, 2(4), 125-140. <https://doi.org/10.22103/JNSSM.2022.18890.1055>
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaypakoğlu, S. (1994). Toplumsallaşma sürecinde kitle iletişimi. *Marmara İletişim Dergisi*, 5(5), 85-122.
- Kınık, M., ve Yılmaz, M. (2023). Futbol kulüplerinin amblem-logolarında yer alan somut ve somut olmayan kültür varlıkları. *Konya Sanat Dergisi* (6), 150-166. <https://doi.org/10.51118/konsan.2023.30>
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189.
- Kuru, E. (2009). Türkiye'de spor seyircilerinde oluşan kitlesel tezahüratın geleneklerle ilişkisi. *Millî Folklor* 21(82), 158-163.

Manchester City. (1880). Manchester City. <https://www.mancity.com/>

Manchester United. (1878). Manchester United. <https://www.manutd.com/>

O'leary, Z. (2004). *The essential guide to doing research*. SAGE Publications.

Olympique Lyonnais. (1950). Olympique Lyonnais. <https://www.ol.fr/en>

Papoutzis, L., Kyridis, A., Fotopoulos, N., ve Ifigeneia, V. (2014). Football stickers and slogans as creators of 'special' identities: The case of aris fc Thessaloniki. *Journal of Semiotica* (17-18), 651-670. <https://doi.org/10.4399/978885487680431>

Paris Saint-Germain Football Club. (1970). Paris Saint-Germain Football Club. <https://en.psg.fr/>

PSV Eindhoven. (1913). PSV Eindhoven. <https://www.psv.nl/home>

Real Madrid CF. (1902). Real Madrid CF. <https://www.realmadrid.com/en-US>

Sevilla FC. (1890). Sevilla FC. <https://sevillafc.es/en>

Seyidoğlu, H. (2016). Bilimsel araştırma ve yazma el kitabı. H. Seyidoğlu içinde, *Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı*. Güzem Can Yayınları.

Slogancı. (2024). Slogancı. <https://sloganci.com/category/sloganlar/spor-sloganlari>

Şimşek, A., & Koçak, A. (2022). Türkiye Spor Toto Süper Lig'de yer alan futbol kulüplerinin Twitter kullanım pratiklerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (49), 315-332. <https://doi.org/10.52642/susbed.1162316>

Tepeköylü, İ. (2016). Türkiye'de futbol, taraftar olgusu ve Beşiktaş çarşısı grubu. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi* (56), 380-390.

Ustakara, F., ve Aydemir, M. (2016). Spor kulüpleri ve marka: İletişim fakültesi öğrencileri örneğinde bir araştırma. *Journal of Yasar University*, 11(41), 16-29. <https://doi.org/10.19168/jyu.66946>

Yaraş, A., & Göksel, A. G. (2021). Futbol kulüplerinde marka yönetimi: kurumsal iletişim aracı olarak Twitter. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 147-165.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Bu eser **Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı** ile lisanslanmıştır.